

SLÄKT-FORSKAR-NYTT

Föreningen för
Datorhjälp i Släktforskningen
DIS
Motto: Släktforskning i tiden

ISSN-0349-4721

Meddelande nr 10

(c)

April 1982

Genealogisk Ungdom i Göteborg firar i år femårsjubileum. Redan 1975 gjordes ett försök att bilda en ungdomsförening i Göteborg, vilket dock rann ut i sanden. I oktober 1976 träffades några unga studerande och beslöt göra ett nytt försök, vilket resulterade i ett konstituerande möte för föreningen Genealogisk Ungdom i februari 1977. Man fick i starten 11 medlemmar. Sedan dess har föreningen växt snabbt och har nu omkring 700 medlemmar. Med sin tidskrift och sin framåtanda utgör föreningen ett stimulerande inslag i den svenska släktforskarvärlden. Stora förhoppningar sätts därför till Genealogisk Ungdom inför en släktforskarframtid, som kommer att innebära stora förändringar. Från DIS vill vi på detta sätt framföra våra gratulationer och en önskan om ett framgångsrikt, fortsatt arbete.

Med anledning av Genealogisk Ungdoms jubileum har jag några västsvenska inslag i detta nummer och tar också upp temat forskarsituationen på landsarkiven. Anknytning till detta tema har också det nya förslaget om en enhet för arkivinformatik i Ransle, som också tas upp.

Vi har redan levererat ett programpaket DISGEN för att hålla reda på den egna släkten med ABC 80 och har haft flera förfrågningar. Själva har vi börjat mata in uppgifter och kan förmodligen i nästa nummer berätta något om hur det gått. Registreringsprogrammen för kyrklängder har utvidgats att omfatta även andra källor såsom bouppteckningar, domböcker mm. Så nu går det mesta att registrera på kassetband med våra program f v b personregisterframtagna på stordator.

Vår insamling till en föreningens egen dator ABC 80 pågår. Hittills har fyra medlemmar, varav en i Stockholm, bidragit med vardera 200 kr, för vilket vi varmt tacka. Men flera bidrag hoppas vi på för att det skall räcka till en ABC 80. Det är viktigt för föreningen att vi får en föreningens egen dator, varför vi vädjar till envar medlem att försöka lämna ett bidrag.

Vi har börjat diskutera fortsatt datorarbete. Skall vi gå vidare och utveckla våra program? Skall DISGEN förses med registerprogram och grafisk presentation av livs-linjer? Skall vi försöka sätta igång en databas, som andra ABC-80 ägare kan kontakta via telefon och hämta uppgifter från eller lämna uppgifter till? Vilka uppgifter skall finnas i en sådan databas? För att medlemmarna skall kunna göra sina åsikter hörda har vi beslutat sända ut en enkät med frågor om datorinnehav, intressen mm. Vi lottar ut ett medlemskap för 1983 bland de som före den 1 juni i år insänder sina enkätsvar.

Situationen på filmsidan håller på att bli alltmer akut. Göteborgs Universitet har inställt förmedlingen av filmer från sitt län och förmedlingen har tillfälligt fått ordnas genom stadsbiblioteket i Göteborg. Situationen på landsarkiven hotar att förvärras. Det är oroligt på bibliotekssidan. Förslag om centrum för distribution av kyrkoarkivalier på fiche har framlagts för regeringen. Mycket är på gång. Var står släktforskarföreningarna? Skall de ta

över del av film/fiche-ansvaret för sina medlemmar? Skall de hjälpa ar. kiven med forskarförfrågningar? Skall de göra något annat? Här skulle behövas en ordentlig diskussion och kanske en utredning.

Föredragen av Lars och mig den 25 och 26 februari i Nyköping respektive Värnamo väckte stort intresse. I Nyköping kom omkring 25 personer och i Värnamo omkring 50. Vi visade registrering med ABC 80 på båda platserna och "egna släkten" - körningar dessutom i Värnamo. Den 22 april gjorde jag en motsvarande orientering för Södertälje-släktforskare med omkring 25 närvarande. Det blev en inläggande diskussion. En gymnasist visade då också vad han själv tagit fram för ABC 80. Den 17 april visade vi våra och mormonernas fiche här i Linköping och visade även registrering mm. Vi fick då besök både från Nyköping och Motala.

Ur vårens program för DIS

Maj 15-16. Veckoslutskurs i datorhjälp i släktforskningen i Linköping. Inga förkunskaper krävs. Lokal: Medborgarskolans kurslokaler, Hospitalstorget 1, 3 tr. Program bifogas.

Vi har många medlemmar i Stockholms-trakten. Skall vi försöka ordna en träff till hösten i Stockholm? Några som vill hjälpa till?

PC

+ + + + +

VÄSTSVENSK SLÄKTFORSKARE BERÄTTAR

Under rubriken "tio års västsvensk släktforskning - en tillbakablick" berättade Per-Olof Widing från Genealogisk Ungdom i Göteborg om sin egen släktforskning, litet om västsvenska arkivalier och en del om Genealogisk Ungdom. Åhörare var ett 50-tal ÖGF-medlemmar, platsen var Linköping och tiden början av mars.

Per-Olof Widing började med bilden av en anteckningsbok, på vilken stod "Ruth Widing. Släktforskning, påbörjad december 1970". Det var hans

mors första anteckningsbok för släktforskning. Själv började han tidigt intressera sig för släktforskning och efter att ha kontrollerat sin egen födelse-notis gått vidare bakåt i tiden. Det dröjde länge innan han hittade något speciellt, men så småningom dök det upp - i 8de generationen - en adelsperson - Anna Katarina Beata von Krakewitz. Han gick då snabbt längst ner i forskarsalen på landsarkivet (Göteborg) och slog upp Elgenstierna, men tyvärr fanns inga uppgifter om von Krakewitz. Det visade sig sedan att von Krakewitz kom från Pommern, vilket gav upphov till intensiva tyska studier och tre till fyra hyllmeter tyska släktforskningsböcker hemma på bokhyllan. En Boek dök också upp och därmed kom han in på en linje, som ledde ända till Karl den store. Detta föranledde naturligtvis en del kommentarer från medbröderna i Göteborg, men vidhöll Per-Olof - även om alla led inte var till 100 % belagda var det ändå ganska skojigt. Släktforskningen blev tidvis mycket intensiv och annat kanske inte riktigt fick den tid det borde ha. Han gick vid den tiden bl a på släktforskningskurs i Mora. År 1976 träffade han sin flickvän och därmed startades tillsammans med henne en intensiv bohusländsk släktforskning med Tjörn som centrum.

I huvudsak är det kyrkboksforskning Per-Olof Widing ägnat sig åt. På senare tid har han dock bl a varit i Stockholm och sett brandförsäkringsbolagens arkiv kammarkollegie arkiv, krigsarkivet mm. Han passade då även på att åka arkivlinjen, dvs buss 62, med vilken man kan komma både till Riks- och stadsarkivet samt SCB arkiv och Krigsarkivet.

Per-Olof Widing har utvecklat sin egen antavlemodell, som dock inte rymde så många generationer. Han kom sedan in på Genealogisk Ungdoms antavlor och ansedlar, som visades.

Per-Olof Widing visade sedan hur han grafiskt åskådliggjort var hans släkt kom från.

I diagram visades vilken andel av personerna i de olika generationerna på antavlan som härstammade från olika län. I första generationen kom alla från Skaraborgs (R) län, i nästa kom in ett inslag från P län och i den tredje generationen hade inslaget från P län växt till 12 %. Skaraborgs län var det dominerande länet i alla generationerna. I 7de och 8de generationerna kom också inslag av okända namn.

Sedan visades en karta över Skaraborgs och Älvsborgs län med de härad markerade från vilka personerna på antavlan fanns. På en antavla hade Per-Olof Widing gjort en motsvarande inramning av de personer, som kom från olika härad och man kunde finna olika häradsblock med namn. Omväxlande visades och kommenterades karta och antavla.

De härad det gällde i Skaraborgs län var Barne, Frökind, Gudhem, Kinne, Laske, Leaby(tingslag), Skåning, Slättäng(tingslag), Vilske och Viste. I Älvsborg var det Gäsene, Redväg och Ås. Några härad fanns också i Småland och Värmland.

Av släktnamn nämndes Widing - alla bidrag om namnet Widing är välkomna - Thil, Hallbom, Falgren, Ruckman, Bergman (smedsläkt, alla från Habo), Ström, Blid, Hallberg, Göhman, Flugå, Hoff, Hadelin (Vellinge), Bittrin, Rydqvist (Ryda), Hasselberg, Orre, Lundgren och Östberg (Hällestad).

Efter genomgången av sin släkt och sin släktforskning gick Per-Olof Widing över till att i snabba drag redovisa de olika arkivalierna i Göteborgs landsarkivdistrikt.

Husförhörslängder finns från Västergötland, Dalsland och Bohuslän från 1790-talet och från Värmland i vissa fall ända från 1730-talet. För R och P län är längderna redan mycket tidigt försedda med födelseår, datum och ort medan brister i detta hänseende kan förekomma in på 1840-talet för S och O län.

Flyttningsslängder är det sämre med. I lyckligaste fall finns det från 1790-talet, men detta varierar mycket mellan de olika församlingarna. Det är rätt dåligt i R och P län. I Bohuslän är det i regel flyttningssattester som används.

Mantalslängderna i Älvsborgs län är egentligen en stor tragedi. En stor del har brunnit eller förstörts på annat sätt.

Domböcker finns från 1620-talet. Från Kinne härad finns domböcker från 1595.

Bouppteckningar finns från 1620-talet.

Genom landsarkivets försorg har personregister i stor utsträckning tagits fram till arkivhandlingar. Så finns te personregister till samtliga bouppteckningar från 1738 till 1860, till emigranthandlingarna från Göteborg och till samtliga städers kyrkböcker fram till 1860. För landsbygdsförsamlingarnas kyrkböcker fram till år 1800 finns också släktnamnsregister eller är under framtagning/planering. Registret för Bohuslän är färdigt liksom för Värmland. Det håller på att växa fram för Älvsborgs län varefter endast Skaraborgs län återstår.

Av annan litteratur nämnde Per-Olof Widing särskilt Claus Sundholms bok "Prästsläkter och ståndspersoner". Boken finns på landsarkivet och har ett rejält register.

De västsvenska kyrkoarkivalierna har utsatts för många bränder. På karta visades vilka församlingar, som blivit utsatta.

I Skaraborgs län är det

- 1888 Lyrestad
- 1860 Horn med Frösve och Säter.
- 1807 Götene med omgivande församlingar
- 1771 Flo, Sal och Ås (vid Vänersborg).

I Älvsborgs län är det

- 1777 och 1834 Vänersborg (delvis)
- 1857 Surteby pastorat
- 1784 Torrestad, Oxebäck, Årekulla
- 1762 Örby

I Bohuslän är det

- 1904 Kville, Bottna, Svenneby.
- 1898 Tossene
- 1874 Säve, Backa (Hisingen)
- 1870 Tegneby, Röra, Stala

1815 Romelanda, Kareby
1796 Kungälv, Rödbo, Ytterby
1760 Torsby, Harestad, Lycke

I Värmland är det

1779 Nor

Rekonstruktion av de kyrkböcker, som brunnit i Surteby pastorat, pågår. Det är Lennart Andersson och Rolf Ekelund som arbetar med detta, vilket tas upp i nästa artikel.

I sitt tredje avsnitt tog Per-Olof Widing upp Genealogisk Ungdom. Redan 1975 gjordes ett försök att bilda en ungdomsförening i Göteborg, vilket dock snabbt rann ut i sanden. Men 1976-10-09 träffades Tor Erland Salberger, Håkan Skogsjö och Per-Olof Widing och beslöt sig för att bilda en förening. 1977-02-05 hölls konstituerande möte. Man fick 11 medlemmar från början. Redan tidigt kom man igång med ett medlemsblad, vilket i början kopierades på Per-Olofs jobb. Man satade på 25 exemplar, men trodde aldrig man skulle kunna bli av med så många. Härområdet skedde nytryck i 400 ex. I dag har föreningen 650 medlemmar. Medlemsbladet sänds ut i 700 exemplar och kommer fram nästa nummer (nr 1 1982) ut under namnet "Släkthistoriskt Forum". Det skall bli något helt nytt till utförandet och innehållet om möjligt bättre än förut lovar man. (Numret har nu kommit ut och refereras på annan plats). Utöver sitt medlemsblad, som kommer ut med 4 nummer om året, har man från 1980 givit ut "Svenska Antavlor" med 2 häften om året. Det första häftet i en skriftserie har också kommit ut. En faksimilutgåva har utgivits tillsammans med landsarkivet nämligen Grill. Svenska Indelningsverket och ytterligare en är på gång nämligen Rosenberg: Statistiskt geografiskt lexikon.

Några frågor hanns också med innan Per-Olof Widing togs om hand av styrelsen vid kaffebordet. Henrik Anderö hade fått med sig en fråga om mikrofilmutlåningen från Göteborg. Enligt ett inkommet meddelande medges inte interurbanlån längre, men man är välkommen till universitetsbiblioteket och läsa filmer. Denna fråga besvarades med att man - GU och VSGF - har varit uppe och talat med universitetsbiblioteket men att man ännu inte

såg någon lösning. Beträffande en fråga om framtiden nämnde Per-Olof Widing att Widingforskningen skulle fortsätta och stamtavlor tas upp. För GU var Rosenberg det stora projektet just nu förutom det nya medlemsbladet, som beräknades bli utsänt den 20 mars. Arbetet med svenska antavlor har överförts till Södertälje.

Per-Olof Widings framförande var personligt spontant och intresseväckande och gav säkert många något att fundera över. Nya generationer börjar nu komma fram inom släktforskningen och Per-Olof Widing visade sig vara en god representant för dem.

PO

* * * * *

MARKS HÄRAD I TVÅ PROJEKT

TVå unga forskare i Göteborg - Lennart Andersson och Rolf Ekelund - står mitt uppe i två projekt, som gäller Marks härad i Västergötland. Det första startades redan hösten 1980 och gäller "rekonstruktion" av kyrkoarkivet för Surteby pastorat i Marks härad, vars böcker förstördes genom brand 1858. Det andra startade i vintras (1981/82) och gäller framtagning av register till domböckerna för Marks härad fram till år 1750. Båda forskarna har anfäder i Surteby pastorat och vill förbättra möjligheterna till släktforskning i detta pastorat. Rolf Ekelund har dessutom särskilt intresserat sig för utvecklingen av vävnadsindustrin i Marks härad och vill av denna anledning bättre lära känna häradet under 1600-talet och första delen av 1700-talet. Domboksprojektet ger också bidrag till Surtebyprojektet. Om sina båda projekt berättade de vid Genealogisk Ungdoms första möte för året, vilket ägde rum på St Pauligården i Göteborg 1982-02-24 inför ett 20-tal intresserade medlemmar i GU.

Surtebyprojektet

Lennart Andersson är huvudansvar-

ig för Surtebyprojektet. Det har be-
gränsats att gälla tiden fram t o m
år 1806. För perioden 1807-58 finns
relativt innehållsrika mantalslängd-
er, som är relativt lätta att hitta
i, varför man bedömt att behovet av
rekonstruerade kyrkböcker för denna
period inte är lika stort.

För rekonstruktionen av de brunna
kyrkböckerna söker man uppgifter om
Surtebybor i grannförsamlingarnas
kyrkböcker och andra källor såsom
mantalslängder, bouppteckningar mm.
I en första etapp samlar man dessa
uppgifter för varje källa i förteck-
ningar och gör register. Man räknar
sedan med att göra en "rekonstruerad"
husförhörslängd med mantalslängder-
na som bas. Redan våren 1981 påbör-
jade Lennart Andersson rekonstruk-
tionen.

Hittills har man gått igenom följ-
ande arkivalier:

Kyrkoarkivalier i grannförsam-
lingarna ((1660) tom 1806)
Bouppteckningar 1738-1839
Mantalslängder 1732-1806
Avkortningslängder 1732-56
Charta-Sigillatalängder 1738,
1739 och 1744.
Uppbud/lagfarter och inteck-
ningar 1775-1806.

Vid mötet kunde resultat uppvisas
för de tre första punkterna i form
av en inbunden volym i A4-format
(gällande bouppteckningarna) och
två A4 - pärmar (en för kyrkoarki-
valierna och en för mantalslängder-
na) innehållande insamlat material
med register. Ytterligare material
finns som ännu inte är genomgånget
varav nämndes fadderuppgifter i
grannsocknarnas kyrkoarkiv, till-
stånd för giftermål för underår-
iga och närbesläktade, taxerings-
längder och domböcker. De sistnäm-
da tas dock upp i domboksprojektet.

Kyrkoarkivalier i grannförsamling-
arna.

Vigsel- och flyttningslängder har
gått genom i ett 20-tal grann-
församlingar för tiden fram till
1806. Den äldsta uppgiften går
tillbaka till en födelsenotis från
1660-talet i en grannförsamlings
dödbok. Fadderuppgifterna har man
som nämnts ännu inte givit sig i
kast med.

Bouppteckningar

Man har undersökt bouppteckningar-
na från häradet tiden 1738-1839.
och sökt uppgifter gällande per-
soner från Surteby pastorats fyra
församlingar: Surteby, Kattunga,
Fotskäl och Tostared. Detta finns
närmare beskrivet i SFN nr 9. Len-
nart Andersson startade arbetet
hösten 1980 med Tostared och Katt-
unga. Surteby och Fotskäl togs
sedan gemensamt upp när Rolf Eke-
lund kom in i projektet. Bearbet-
ningen har gjorts med hjälp av
dator. Resultatet kunde redovisas
i en 2,5 - 3 cm tjock bok i A4-
format med personregister och
"återbildade" bouppteckningar. Med
de senare menas en sammanställ-
ning bouppteckning för bouppteck-
ning med de uppgifter som hämtats
ur dessa. Av register finns efter-
namns-, förnamns-, födelse- och
dödregister.

Mantalslängder

För Marks härad finns mantalslängd-
er för perioderna 1668-76 (1631-
82?) och 1715-32 (1700-32?) samt
1744. Detta är de vanliga s k
kvarnmantalslängderna. Härutöver
finns i kammararkivet mantals-
längder för 1732 och 1734 (1733?)
och i Riksarkivet även för tiden
1751-54. Speciellt dålig var situ-
ationen för perioden 1760-1806 när
Lennart Andersson började, men
sedan hittade han bortåt 35 år-
gångar mantalslängder i Göteborgs
landsarkiv för denna tidsperiod,
vilka inte var förtecknade. De låg
i Marks häradsskrivararkivs "lands-
böcker". Av speciellt intresse är
att mantalslängderna för tiden
1715-32 och 1751-54 regelmässigt
innehåller flyttnings- och vigsel-
uppgifter, vilket gäller för man-
talslängderna i hela södra delen
av Älvsborgs län. Mantalslängder-
na 1751-54 finns ej mikrofilmade.
Pärmen med mantalslängderna täck-
er som nämnts perioden 1732-1806,
varför ytterligare en del material
finns att bearbeta. Förutom vad
som ovan nämnts finns även Älvs-
borgs lösen 1517 och 1613. Lennart
Andersson påpekade att registren
i landsarkivet i Göteborg endast
redovisade de volymer med mantals-
längder, som där finns och ej de
filmer som finns med material från

andra arkiv.

Mantalslängderna upprättades ursprungligen i tre exemplar, varav ett gick till häradskrivaren, ett till länsstyrelsen och ett till kammarkollegiet. Vid branden i Vänersborg 1834 förstördes en stor del av länets mantalslängder.

Avkortningslängder

Avkortningslängder ingår i landsboksverifikationerna och finns för hela perioden i Riksarkivet. Lennart Andersson har gått igenom dem från 1732-56. Bakgrunden till dessa längder var ju att åtskilligt kunde hända från det mantalslängden gjordes upp i november till dess betalningen skulle erläggas i mars. Folk avled, flyttade ut eller in mm, vilket gav upphov till ändringar i mantalslängderna, vilket fördes upp i avkortningslängderna. I dessa kan man således finna uppgifter om dödsfall och flyttningar.

Charta Sigillata

Charta sigillata - uppgifter ingår också i landsboksverifikationerna som finns i Riksarkivet. Bakgrunden är en bestämmelse om en avgift som skulle betalas till prästen vid giftermål. Bestämmelsen gällde 1732-48. För Marks härad finns sådana uppgifter bevarade för åren 1738, 1739 och 1744, vilka Lennart Andersson gått igenom. Härutöver finns uppgifter för ytterligare något eller några år, vilka han av arkivvårdsskäl inte kunnat få se. Uppgifterna är värdefulla genom att de i stort innehåller en ren avskrift av vigsellängden.

Uppbud/lagfarter och inteckningar

Uppgifter om uppbud/lagfarter och inteckningar finns i häradskrivarens arkiv. Uppbuden hade sin bakgrund i att en fastighetsförsäljning skulle anmälas på tre ting för att den som på g a börd hade förköpsrätt skulle få tillfälle att utöva denna. Dessa uppgifter har Lennart Andersson gått igenom för perioden 1775-1806, men mera är på gång.

Tillstånd till giftermål

Tillstånd till giftermål för de som varit unga finns i arkivet för nedre justitierevisionen medan upp-

gifter om kusingiften mm finns i domkapitlets arkiv. Det senare är i Göteborg ett ganska omfattande material som går fram till 1740-talet. Dessa uppgifter tillhör de som ännu inte gått igenom.

Domboksprojektet

Rolf Ekelund är huvudansvarig för domboksprojektet, som startade i vintras. Fyra man arbetar f n med detta. Rolf Ekelund har själv tagit perioden 1670-1700, S Johansson perioden 1701-10, S Guenemark 1711-20 och Lennart Andersson 1740-50. Medhjälpare söks bl a för perioden 1720-40.

I sin inledning berättade Rolf Ekelund om sina forskningar i Marks härad. Särskilt har han studerat vävnadsförläggare och bl a funnit att 300-400 vävnadsförläggare kunde härledas tillbaka till samma person Anders Larsson, född på Eskekärr i Tostareds socken. Han var en av dem som kunde lite mer än folk i allmänhet och som med tillgång till lin och spinnrockar fick igång en förläggarverksamhet. Sedan växte en vävstolsverksamhet upp i Hyssna. Kunskapen spreds och förläggarverksamhet togs upp i många gårdar. Så småningom växte den ut till industriell aktivitet. Den första industrin var Rydboholmsbolagen, som tillkom 1834. Det är således ett intressant härad att arbeta med.

Man arbetar från filmmaterial och har köpt in erforderliga filmer (YZ 1626-1636 samt för renoverade domböcker JR 237-239 och JR 1637 m fl).

För domboksregistreringen användes samma blanketter, som för den tidigare bouppteckningsregistreringen. Blanketten fylles i för hand och sändes sedan till flinka stansflickor, som tar ner uppgifterna på datorläsbart medium. Sorteringar till önskad register görs därefter på stordator. Namnormering sker redan vid nedteckningen och således ej i datorn.

Den använda blanketten är i A4-format och innehåller 10 kolumner. De tre första kolumnerna an-

ger år, månad och dag för tingsförhandlingarna med 4, 2 resp 2 positioner. Sedan kommer en kolumn med församling med 2 positioner - endast första och sista bokstav i församlingsnamnet antecknas. Den femte kolumnen har 21 positioner för gård (på blanketten fanns dock endast 20 markerade). Sedan kommer förnamn med 7 positioner, titel/yrke med 11 positioner och efternamn med 14 positioner. Vid längre efternamn (flera efternamn) användes flera rader. I en kolumn märkt beskrivning med 46 positioner kan diverse anteckningar göras. I sista kolumnen (en position) anges målets art. Man kan ange om målet gällde arvstvister, skuld/fordran, mord/dråp, lönskeläge, uppbud/lagfart, fastighetsförsäljning, bo-uppteckning och syner/besiktningar. Man har 8 sådana grupper och sedan en grupp med övrigt.

Rolf Ekelund har på sin tidsperiod 1670-1700 hunnit in på 1690-talet. Vissa partier har varit relativt lättlästa medan andra varit nästan hopplösa - dåligt papper, slarvig skrift etc.

Frågor

Bland de frågor som ställdes var några som gällde varför inte krigsarkivets handlingar såsom roterings- och utskrivningslängder samt pensionshandlingar (gratialister) användes för Surtebyprojektet. Vid fråga om varför inte jordeböcker tagits med gavs svaret att dessa redovisade ägaren till gården och ej brukaren. Då gårdarna till stor del var frälsegårdar ger jordeböckerna därför inte så mycket.

Kommentarer

Surtebyprojektet är intressant därför att det visar hur man kan gå tillväga vid en rekonstruktion av brunna kyrkböcker och den hjälp man kan få av datorer i arbetet. Båda projekten är intressanta därför att de visar att man med hjälp av datatekniken fått möjlighet att angripa ett stort material och ta fram register till detta. Man går dock vägen över papper vid registreringen, vilket inte är optimalt men kanske förklarligt med hänsyn till att datatekniken är ny och kunskapen om vad man kan göra ännu otillräcklig.

Möjligen kan svårighet att få fram lämplig datorutrustning och program ha varit bidragande. Den valda vägen att anlita stansflickor är dock dyrbar, det blir många timmars arbete för dessa, som man måste betala förutom kostsam maskintid. Det var bl a av den senare anledningen vi i DIS valde att göra registreringarna på en liten, billig hemdator som ABC 80 och sedan sorteringsarna till register på en stor dator. Härigenom kunde vi också föra in åtgärder som förenklade registreringen och samtidigt gav viss kontroll på det inmatade. Nu finns program till ABC 80 anpassade även för domboksregistrering.

En annan fråga som inte togs upp vid genomgången är hur materialet skall göras tillgängligt för släktforskarna i allmänhet och inte bara de som har möjlighet att besöka landsarkivet i Göteborg eller de båda forskarna.

Det är ett stort arbete som förhoppningsvis kommer till nytta för många släktforskare som de båda släktforskarna Lennart Andersson och Rolf Ekelund håller på med. Det finns därför all anledning att önska dem fortsatt gott arbete och samtidigt uppmana de som har intressen i Marks härad att ta kontakt med de båda forskarna och hjälpa till.

PO

* * * * *

BÅSTADSPROJEKTET

Vid landsarkivet i Lund pågår ett projekt för att underlätta forskningen i Båstads församling, vars kyrkböcker förstördes genom brand år 1870, då prästgården brann ner. Detta arbete leds av arkivarie Allan Olsson vid landsarkivet och Käthe Balint. Man tar fram material och upprättar personregister till detta. Så småningom kan detta eventuellt leda fram till rekonstruktion av Båstads kyrkoarkiv. Projektet startade i slutet av 1980. Bland medarbetarna har varit Ella

Nordström och Arne Håkansson. I dag bedrivs arbetet med låg intensitet - utan särskild personal.

Tidsperioden för undersökning av andra källor har begränsats till att gälla fram till 1860. För perioden 1860-70 finns Statistiska Centralbyråns utdrag ur födelse-, vigsel- och dödlängder (1860-69) och husförslängden 1860 av vilka landsarkivet skaffat sig kopior.

Det arkivmaterial man hittills gått igenom är följande.

- Dödlister inlämnade till Bjäre häradsrätt 1793-1810 samt 1831.
- Bjäre häradsrätts saköreslängder 1706-1860.
- Båstads sockens mantalsuppgifter 1798-1860, vilka påträffats i häradsskrivararkivet.
- Båstads samhälles fattigkassas räkenskaper 1810-39 och 1840-60, vilka inlånats från Båstads kommun.
- Båstads stadsbok 1829-59, också inlånad från Båstads kommun.

Personregister har framtagits till varje arkivalietyp utom saköreslängderna, för vilka endast en förteckning uppgjorts. Inlånade arkivalier har kopierats - kopiering av Båstads stadsbok pågår - liksom mantalslängderna.

Man anser det för tidigt att nu ta ställning till om arbetet skall leda fram till rekonstruktion av Båstads kyrkoböcker och husförhörslängder eller om man skall nöja sig med framtagna register.

PO

+ + + + + + + + + +

FORSKARSITUATIONEN PÅ LANDSARKIVEN

Släktforskningsintresset har ökat under lång följd av år. Detta har lett till ett successivt ökat tryck på landsarkiven. När länsbiblioteken på sin tid skaffade mikrofilmer av främst kyrkoarkivalier och utlåningsverksamheten kom igång lättade trycket på arkiven, som då - enligt landsarkivarie Berg i Uppsala - "var på gränsen att sprängas". Efter en tid av relativt lugn har situationen på

arkiven åter förvärrats och man möter allt oftare skylten "fullsatt". Bidragande härtill är minskade anslag till arkiven, vilket lett till minskad öppethållning. Ytterligare inskränkningar i öppethållningen är att vänta. Med anledning härav har situationen på arkiven på senare tid diskuterats på flera håll. Bland annat fanns en artikel härom i nr 7 av vårt medlemsblad (sept 1981). I samband med Genealogisk Ungdoms 5-årsjubileum tas temat upp vid ett möte den 22 april på landsarkivet i Göteborg. Arkivarie Per Clemensson från landsarkivet och GF ordförande Erik Thorell kommer då att redovisa de intervjuundersökningar som gjorts inom resp organisation gällande släktforskarnas arkivvanor. Kanske kan dessa undersökningar bidra till svar på frågan om vilka åtgärder, som denna gång måste vidtas för att situationen på landsarkiven inte skall bli ohållbar pga alla entusiastiska släktforskare. Att mera genomgripande åtgärder måste till står väl klart för de flesta.

Biblioteken och ytterligare en part måste med i bilden.

I nr 7 av vårt medlemsblad tar jag upp och diskuterar olika åtgärder för att reducera verkningarna av ett minskat öppethållande på arkiven. Även biblioteken drabbas i dessa dagar av nedskärningar i sina anslag, vilket de bl a försöker kompensera genom ökade avgifter på fjärrlån av film. Detta tog jag upp i SFN nr 5. Bibliotekens ökade svårigheter torde innebära att det inte som förra gången går att lösa arkivens kris med hjälp av insatser från biblioteken. Något nytt måste till. Det kan därför finnas anledning att i diskussionen ta med även någon från arkiv och bibliotek fristående organisation, som med hjälp av film och fiche skulle kunna ta över en del av den service som arkiv och bibliotek idag ger. Släktforskarförningarna kommer därvid närmast i åtanke. Regionala släktforskarcentra skulle kunna vara en möjlighet. Att en sådan breddad diskussion måste komma till stånd framgår inte minst, när man får

höra att Universitetsbiblioteket i Göteborg lägger ner sin filmservice, varigenom det blir omöjligt att genom fjärrlån få filmer från Göteborg och Bohuslän. Stadsarkivet i Göteborg har tillfrågats om de vill överta filmerna (gratis) och ta upp förmedlingen av filmer men har tackat nej. Först i sista stund har frågan löst genom ett särskilt anslag. Vem vet vad som kommer att hända vid övriga bibliotek med filmutlåning. Vid bibliotekskonferensen i Kiruna förra året konstaterades bl a att filmförmedling egentligen var arkivens och ej bibliotekens uppgift (SFN nr 7)

När man diskuterar åtgärder för att förbättra forskarsituationen på landsarkiven räcker det därför inte att diskutera arkiven; man måste i bilden ta in hela triangeln arkiv - bibliotek - släktforskarföreningar.

Varför besöker man ett landsarkiv ?

Varför besöker släktforskaren idag ett landsarkiv ? En rad motiv kan urskiljas. Man besöker arkiven för att

- . få läsa kyrkoarkivalier
- . få läsa bouppteckningar
- . få läsa mantalslängder
- . få läsa domböcker
- . få läsa andra arkivalier
- . få möjlighet till rådgivning
- . få ökad trevnad i forskningen
- . få kombinationer av föregående punkter
- . det kostar mindre än att gå via biblioteken.

Förhoppningsvis kommer de av landsarkivet i Göteborg och Genealogiska Föreningen gjorda intervjuundersökningarna att visa vilken vikt man skall lägga vid de olika motiven för arkivbesök.

Redan tidigare undersökningar har visat att kyrkoarkivalierna är helt dominerande för arkivbesökarna och att bouppteckningar och mantalslängder också är populära. Man kan gissa att kyrkoarkivalierna är motiv för 90 % av arkivbesöken antingen ensamma eller i kombination med andra arkivalietyper.

Kyrkböcker

Varför vill man då läsa en kyrkbok på arkivet, när man lika gärna kan låna den på film från biblioteket och läsa den där eller hemma ? Några motiv kan urskiljas.

1. Man vill själv uppleva originalhandlingarna och själv hantera dem.
2. Man vill uppleva den gemenskap, som trots allt finns i forskarsalen.
3. Man vill kontrollera någon uppgift, som är otydlig på mikrofilmskopien.
4. Man vill bekvämt kunna få fram vilken som helst av kyrkböckerna från ett större område - effektivare forskning.
5. Man vill utnyttja de personregister som finns framtagna och endast finns på arkivet.
6. Man tycker det är besvärligt och ovant att läsa mikrofilmen och vill hellre läsa skrift på papper.
7. Man vill få möjlighet att fråga.
8. Man vill samtidigt ha tillgång till andra typer av arkivalier.
9. Det är billigare att gå till arkivet än att beställa film via biblioteket.

Här hoppas man naturligtvis också att gjorda intervjuundersökningar skall kunna visa vilka motiv som är viktigast för valet att gå till arkivet för att läsa en kyrkbok.

För att underlätta en diskussion har jag försökt belysa dagens situation och de tendenser som finns genom att i tre tabeller ta upp möjligheterna att på arkiv och bibliotek dels läsa kyrkböcker i olika form, dels samtidigt få tillgång till kyrkböcker för större områden och dels få tillgång till personregister.

Kyrkböcker i olika form

Form	På landsarkiv	På bibliotek
På papper (original)	finns, alla lånas inte ut, man får film eller fiche i stället. Tendens: Minskad utlåning av original, fortsatt övergång till fiche	enstaka papperskopior kan förekomma
På film	för vissa församlingar fås film i stället för original. Tendens: film ersätts av fiche.	kan lånas via <u>varje</u> bibliotek - ibland avgift. En del bibliotek har film för det egna området. Tendens: Svårigheter att få låna börjar uppstå, ökad avgiftsbeläggning.
I lå fiche	för vissa församlingar fås fiche i stället för original - Tendens: Ökande omfattning för fichen.	finns ännu ej - kommer.
I databas	finns ännu ej. Terminal för sökning i databas kan komma.	finns ännu ej. Terminal för sökning i databas kommer.

Samtidig tillgång till kyrkböcker för större område

Område	På landsarkiv	På bibliotek
landsarkivdistrikt	finns på varje landsarkiv gällande det egna distriktet	--
län	--	finns på varje länsbibliotek gällande egna länet
kommun	--	finns på en del kommunbibliotek gällande egna kommunen. Tendens: ökande.

Personregister till kyrkböcker

Framtagningsmetod och form	På landsarkiv	På bibliotek
manuellt framtagna		
på papper	finns till en del kyrkoarkivalier, ojämnt fördelat på olika landsarkiv	några få bibliotek har skaffat kopior
på film	-	finns till 20 % av registren. Kan lånas från varje bibliotek
på fiche	finns ännu ej	finns ännu ej
datorframtagna		
på fiche	finns för några få församlingsböcker vid ett landsarkiv	ett bibliotek har skaffat sig vad som finns.

Förekomsten av personregister till kyrkböcker har noggrant gått igenom och redovisats i SFN nr 3. Man bör observera de kvalitetsskillnader på register som är manuellt framtagna och datorframtagna. De senare ger ett stort antal register med olika sökmöjligheter medan de manuellt framtagna vanligen ger en enda registeruppställning.

Bouppteckningar

Bouppteckningar och mantalslängder tillhör också de arkivalietyper som är populära. Då man i en del fall troligen inte bara besöker arkivet för att se på kyrkböcker utan också samtidigt vill se på bouppteckningar och mantalslängder, kan det vara av värde att också se något på dessa. Här tas dock endast bouppteckningar upp.

Bouppteckningar i olika form

Form	På landsarkiv	På bibliotek
på papper (original)	finns, lånas ut. Tendens: Möjligen övergång till film i stället för original	---
på film		finns på några av länsbiblioteken, kan lånas via varje bibliotek.
på fiche		finns ännu ej

Personregister till bouppteckningar

Framtagningsmetod och form	På landsarkiv	På bibliotek
manuellt framtagna		
på papper	finns tämligen fullständigt på en del landsarkiv	---
på film		finns på några länsbibliotek. Kan lånas via varje bibliotek
på fiche		finns ännu ej
datorframtagna		
på papper	finns för ett pastorat	---
på fiche	finns ännu ej, kommer	finns ännu ej, kommer

Även för bouppteckningar kommer en kvalitetsskillnad mellan manuellt framtagna personregister och datorframtagna. De senare kan ta med även arvingar, förmyndare samt fordringsägare och gäldenärer.

Möjliga åtgärder

De åtgärder som kan vidtas för att förbättra forskarsituationen på landsarkiven bör vara sådana som underlättar forskningsarbetet på dessa för de mest frekventa arkivalierna för att ge arkiven ökad kapacitet eller som ger möjlighet att studera dessa arkivalier på annat håll. Om biblioteken inte längre kan ta över måste de bli släktforskarföreningar eller regionala släktforskarcentra som tar över om inte kopior av arkivalierna eller register till dessa kan göras så billiga att enskilda släktforskare själva kan skaffa dem.

Mot bakgrund av intervjuundersökningar om släktforskarnas motiv för arkivbesök och ovanstående genomgång av vilka möjligheter som idag finns att läsa kyrkböcker och bouppteckningar på arkiv och bibliotek kan man diskutera vilka åtgärder som kan vidtas. Det skulle föra för långt att här i detalj föra den diskussionen, det kan vara tillräckligt att peka på resultaten av den diskussion som fördes i SFN nr 7, vilken sammanfattades i fyra åtgärder:

1. Organiserad bokning av forskningssalen på arkiven för grupper av släktforskare för att därmed öka nyttjandegraden av arkivet.
2. Skapande av alternativa forskningsplatser byggande på mikrofilm och fiche.
3. Spridning av på arkiven befintliga personregister genom överföring till fiche (film)
4. Framtagning av nya personregister till arkivens mest utlånade handlingar.

Artikeln avslutades med rekommendationen att låta ovan angivna punkter ligga till grund för fortsatta diskussioner i avvaktan på en intervjuundersökning. Nu redovisas två intervjuundersökningar, som förhoppningsvis kommer att ge underlag, som kan föra frågan vidare.

PO

Ann. Resultatet av landsarkivets intervjuundersökning har nu publicerats i Släkt och Hävd nr 1 1982.

+ + + + + + + + + +

SLÄKTFORSKNINGEN I NORDEN

DATORFRAMTAGNA PERSONREGISTER FRÅN BERGEN

I Norge har statsarkivet i Bergen i samarbete med historiska institutionen vid universitetet i samma stad tagit fram personregister till arkivhandlingar och förnyat vissa äldre personregister med datorhjälp. Statsarkivet har gjort detta för att skydda arkivmaterialet och -- genom att sprida registren till andra institutioner -- minska trycket på arkivets forskarsal. Samtidigt vill man ge sina kunder forskarna ett professionellt arbetsredskap. Historiska institutionen vill få fram ett material som är användbart för olika typ av forskning.

Arbetet startade redan i januari 1974 och har hittills gällt följande projekt:

- Emigrantprotokollen från Bergen 1874-1924 99.900 personer
- Folkräkningen i Bergen 1875 34.400 personer
- "Skiftesregistret" för Bergen 1821-99 11.400 personer
- "Skiftesregistret" för Sunnfjord 1727-1845 10.800 personer
- "Skiftesregistret" för Nordhordland 1805-62 7.900 personer
- Kyrkböckerna för Bergen 1816-1912 pågår

Personregistren till emigrantprotokollen är färdiga och finns på totalt 161 mikrofiche inkluderande "återbildade" längder enligt nedan.

- "återbildade" längder, 1-2 fiche per årgång 58 fiche
- förnamnsregister till dito 10 fiche
- efternamnsregister till dito 10 fiche
- geografiskt (prestgjeld, fylke, landsdel, utlandet) ordnat register med fullständiga uppgifter och för- och efternamnsregister 83 fiche

Fichen är avsedda för arkiv och centralbibliotek medan pappersutskriften förbereds för "historielag, bygdeboknemnder" och andra intresserade.

Arbetet beräknades ta 2 månår; 1 1/2 månår för nedskrift och 1/2 för korrektur. Beräknad tid för nedskrift höll någorlunda. Korrekturet tog däremot

betydligt mer tid än beräknat. För sex tvåmannalag åtgick 2000 timmar under 3 år (1976-78). Troligen har man gått via nedskrift på papper och optisk läsning. Protokollen innehöll mellan 8 och 12 rubriker. Fichen var färdiga och kunde tas i bruk i början av 1980, dvs 6 år efter det emigrantprojektet startade (jan 1975). Rubrikerna på korten gör det lätt att hitta i dem. Felprocenten anges vara mycket låg, 1/3 av felen anges gå tillbaka till originalprotokollen. Som allmän erfarenhet säger man dock att projektet var för stort; det tog för lång tid från det arbetet började till dess de första resultaten förelåg.

Övriga projekt har haft mindre omfattning. Folkräkningen i Bergen 1875 har tidigare varit i det närmaste otillgänglig pga den stora omfattningen och avsaknaden av äldre adresskalendrar. År 1980 hade man kommit till korrekturläsningen. Troligen är registren framme idag.

"Skiftesregistret" för Bergen är ett originalregister upprättat vid skiftesrätten. Det hade blivit så slitet att det var önskvärt att förnya det. Även för detta tas ut personregister - förnamn och efternamnsregister - på fiche eller i pappersutskrift. För Sunnfjords och Nordhordlands skiftesregister gäller detsamma.

För Bergens kyrkböcker påbörjades registrering för två år sedan. I detta fall gällde det framför allt att bevara arkivalierna. Genom att register saknades fick man bläddra sig fram och söka önskad person. Det kunde bli ganska många sidor man fick gå igenom på detta sätt, vilket gav stora slitageskador. Man har börjat med registrering av födelselängden fram till 1850 i den första av 4 kyrksocknar.

Arbetena i Bergen visar vad man med en målmedveten satsning på datorhjälp vid personregisterframtagning kan åstadkomma. Tråkigt bara att det skall behöva ta så lång tid innan man som släktforskare får reda på vad som under ganska många år pågått i Bergen. + + + + + PO

PERSONREGISTER TILL SVENSKA OCH
FINLÄNDSKA EMIGRANTER ÖVER BERGEN

En del av våra svenska amerikaemi-
granter utvandrade via Norge och en
del av dessa via Bergen. Detsamma
gäller de finländska emigranterna.
För de som utvandrade via Bergen
finns nu personregister - både
förnamns och efternamns - jämte
"återbildade längder" på 2 st mik-
rofiche, vilka kan köpas från
Historisk institutt, Postboks 23,
N5014 Bergen-Universitetet, Norge.
De kostar ca 15 kr/styck och inne-
håller samma antal datorsidor som
våra fiche - samma läsapparat går
att använda.

Det två fichen innehåller inte bara
svenskar och finländare utan samt-
liga utlänningar - dvs icke norrmen -
som emigrerat över Bergen perioden
1874-1924. De tar även upp ameri-
kaner som efter besök i hemlandet
återvänder till USA.

I personregistret finner jag bl a
att år 1914 reste Carl Nordele,
f 1876 i Linköping, Östergötland
över Bergen till State of New York
och att år 1915 Edvard Enegreen,
f 1867 i Vasa, Finland reste över
Bergen till State of Oregon. I de
återbildade längderna finner jag
att Nordele var "gartner" och ogift
och reste med norske Amerika II och
att Enegreen var "Snekker", gift och
reste med Skand Amerikan. Båda anges
ha varit på besök. År 1906 fann jag
en smed Johan Isaksson Loaama, f 1872
i Jakobstad, Finland, som emigrerade
till Quebec med Canadian Pacific.

Jag antar att dessa lättillgängliga
uppgifter om svenska och finländska
emigranter via Bergen redan finns
hos våra emigrantforskningscentra.
Annars har jag de båda fichen om det
är någon som vill skriva och fråga.

PO

* * * * *

1910 ÅRS AMERIKANSKA FOLKRÄKNING

Ett projekt har nyligen dragits
igång i USA för att åstadkomma ett
nationellt index (personregister)
till 1910 års folkräkning (census),
vilket snart blir tillgängligt för
allmänheten.

Projektet går ut på

1. att ta fram ett datorprogram
för att registrera 1910 års
folkräkning
2. få fram samarbete mellan uni-
versitet, historiska samfund
och genealogiska föreningar,
så att ett centrum upprättas
i varje stat och lokala grup-
per registrerar sitt område
under övervakning av det
statliga universitet som med-
verkar.
3. att kombinera detta material
i standardprogram format så
att resultatet blir ett natio-
nellt register över hela USA,
för att möjliggöra för forsk-
aren att finna familjer var
som helst i USA.

Kommittén för detta projekt omfat-
tar folk från National Archives
(motsvarar vårt riksarkiv), ett
flertal historieprofessorer, data-
centraler och genealoger.

För mer information kontakta
Mary Schwartz, 11946 Aneta Street
Culver City, CA 90230, USA.

Elisabeth Thorsell.

* * * * *

AMERIKANSK SLÄKTFORSKARTIDSKRIFT
TAR UPP DATORER

I APG Newsletter, som är ett ny-
hetsblad för amerikanska profes-
sionella släktforskare (Associa-
tion of Professional Genealogists),
tas i senaste numret - januari
1982 - upp ämnet datorer och
släktforskning. Fru Elisabeth
Thorsell är föreningens repre-
sentant här i Sverige och av hen-
ne har jag fått låna numret.

I inledningen sägs bl a att vare
sig man gillar det eller inte,
så kommer datorerna in i släkt-
forskningen. Detta betyder inte
att man är tvungen att köpa en
dator i morgon utan endast att
man måste förstå att den profes-
sionelle genealog, som under de
närmaste tio åren försöker igno-
rera datorerna kommer hjälplöst
på efterkälken.

Numret ägnas helt åt datorer och släktforskning. En orientering om datorer inleder. Både hårdvara (maskinerna) och mjukvara (programmen) tas upp. Man betonar att vid anskaffning bör man först ta reda på vilka program man är intresserad av och sedan undersöka vilka maskiner som passar programmen. Maskiner finns det gott om men program är bristvara.

Flera sidor ägnas åt en ny tidskrift "Genealogical Computing", som kom ut med första numret i juli 1981. (Vår förening har prenumererat på tidskriften, men har ännu inte fått något nummer).

Bakom Genealogical Computing står Sara och Paul Andereck från Washington DC. I en "självtintervju" berättar de om hur de började med kombinationen datorer och släktforskning och hur de över datorförfrågningscentral så småningom började utge tidskriften. Förfrågningscentralen kallades "Family Historians Forum", dvs Släktforskarnas Forum och bestod av den egna datorutrustningen ansluten till telefon. Andra släktforskare med datorer kunde ringa upp och ansluta sig till Anderecks dator - en hemdator TRS 80 - och lämna frågor eller söka material som var inlagrat på dess skivminne. Uppkopplingen är helt automatisk så att Anderecks inte behöver passa samtalen. Under de två första åren hade man omkring 2000 sådana samtal till den egna datorn. I skivminnet har lagts in uppgifter om te större biblioteks öppettider, lista på folk vid arkivorter som kan hjälpa till med forskning, listor på uppgifter folk vill ha hjälp med att få lösta etc. Anderecks dator har ett interminne på 48 kbyte fyraskivminnen samt en skrivare och ett modem till telefonen.

Genealogical Computing hade sin upprinnelse i det seminarium om datorer och släktforskning som Anderecks höll i sitt hem fem lördagar i följd april/maj 1981. Dessa blev en stor framgång, men var arbetsamma. Tidskriften blev lösningen på problemet att få ut budskapet. I skriften tas upp frågor om datorer i släktforskningen, publiceras program, redovisas tester av program etc.

Andereck säger avslutningsvis i självtintervjun att datoriserad släktforskning ännu är i sin linda och pekar på en del ännu oprövade möjligheter, som jag hoppaskunna återkomma till senare.

Självtintervjun följs av en recension av Anderecks tidskrift.

Ett avsnitt i APG Newsletter handlar om att söka i databaser, andra om tankar om affärsdatorer, ett datorprogram för soundex redovisas, databehandling för släktforskare och element i databehandlingssystem - en introduktion för släktforskare tas också upp.

I inledningen nämns demografiska databasen i Umeå som exempel på databas som är svår att nå, man har inte sett något publicerat om den ännu.

PO

+ + + + + + + + + +

SLÄKTFORSKNING I ENGLAND

Datorintresset i engelsk släktforskning ser ut att börja få fastare former. I senaste numret av engelska släktforskarföreningens medlemsblad "Genealogists' Magazine" uppges att man ämnar ta upp datorer och släktforskning i ett seminarium i juni i år. I samma skrift anges också att man funderar över att ge ut ett nyhetsblad om användning av datorer för uppgifter av släktforskningsintresse (to records of genealogical interest).

I SFN nr 6 berättade jag om Mrs Kenward i släktforskarföreningen i West Surrey, som satt igång datorregistrering av folkräkningsuppgifter från 1861. Hon har med medhjälpare nu klarat av tre församlingar nämligen Southwark, St Thomas och Christ Church. Arbetet fortsätter nu med den fjärde, St Saviour.

Att man fortfarande på en del håll är en smula tveksam inför datoranvändningen framgår i en artikel av Ann V Chiswell i Family History News and Digest med rubriken "Tankar från en generalsekreterare". Hon säger där bl a

att om jag ser framåt i tiden känner jag också att vi är en privilegierad generation. Datorer tar redan bort spänningen i jakten på förfäder och tillfredsställelsen hos detektiven, som har tolkat sina spår korrekt. Vi har hanterat de församlingsböcker och andra handlingar, som våra förfäder själva rörde vid för hundra år sedan och mer och vi har med egna ögon sett deras namnteckningar och de bopmärken de ritat. Framtida generationer kommer att bli tvungna se på kopior eller avskrifter eller läsa i läsapparat när de ömtåliga, gamla papperna, som vi nu nöter ut, måste tas ur bruk. Kanske är detta ändå bara sentimentalitet och de personregister och kopior av handlingarna som tas fram helt enkelt verktyg för att snabba upp det tråkigare arbetet i släktforskningen, så att vi får mera tid att ägna åt forskning och nedtecknande av släkthistorien, som ju endast börjar med insamling av namn och data.

PO

+ + + + +

STOR ANSLUTNING TILL SLÄKTFORSKARFÖRTECKNING

Midälva genealogiska förening (MGF) har gett ut en kombinerad medlems- och släktforskarförteckning kallad "Släktforskarförteckning för Medelpad 1981". För inte mindre än 76 % av medlemmarna lämnas forskaruppgifter, vilket är en hög siffra om man t e jämför med GF senaste släktforskarförteckning från 1978, som inte upptar mer än 23 % av GF dåvarande medlemmar. Av intresse är också att av de 154 medlemmarna i MGF återfinns endast 4 i GF släktforskarförteckning från 1978.

Förutom namn, adress och telefonnummer upptar forskarförteckningen

- a) släkter med eller utan församling. Som regel har släkter med egenartade släktnamn redovisats utan någon geografisk anknytning.
- b) övriga församlingar som intresserar forskaren - med länsbokstav.
- c) specialforskningsområden

Forskarförteckningen avslutas med ett släktregister, ett församlingsregister och ett specialforskningsregister. I inledningen redovisas viss statistik över medlemmarna dels gällande ålder och dels bosättningsort. 18 medlemmar är högst 30 år, 56 högst 50 och 99 högst 70 år. 45 st har ej lämnat åldersuppgift. Hälften av medlemmarna och möjligen något mer är således högst 60 år. Andelen män i föreningen är 52 %.

Jag har gått igenom släkter (a) och övriga församlingar (b) och noterat vilka län som angivits i anslutning till dessa uppgifter. Som regel har länsbokstav angivits för övriga församlingar (b) medan för släkter (a) församling och län endast angivits då det inte varit fråga om egenartade släktnamn. Antalet uppgifter med länsbeteckning, som jag funnit är 1046. De fördelar sig procentuellt på följande sätt på de olika länen (motsv):

Län	%	Län	%
Y	39	C	1
S	9	R	1
X	8	F	0,6
Z	8	I	0,6
E	6	O	0,6
AC	5	U	0,6
BD	4	B	0,5
W	4	H	0,5
A	2	M	0,5
Finland	2	N	0,5
P	2	K	0,3
T	2	L	0,3
D	2	USA	0,2
Norge	1	G	0,1

Av tabellen framgår att större delen av utpekade församlingar ligger utanför Västernorrlands län, i vilket Medelpad ingår. Endast 39 % ligger inom det egna länet. Utanför det egna finns samtliga svenska län utpekade jämte grannländerna och USA. De viktigaste länen utanför är Värmland, Dalarna och Jämtland med vardera 8-9 % samt Östergötland och Västerbotten med 5-6 %. Församlingar i Värmland är utpekade i 91 fall mot 405 för församlingar i det egna länet. Finland är utpekat i 19 fall och Norge i 12. Som påpekats saknas i regel ortsuppgift för släkter med egenartade släkt-

namn, vilket ger en osäkerhet.

Att egenartade släktnamn saknar geografisk knytning är en brist inte bara när man vill göra geografisk statistik. Det ger också en osäkerhet rörande vilken släkt man menar. Släkter med namnet Bergman t e anges på tre ställen men bara på ett av dessa ges geografisk knytning trots att det finns ganska många släkter Bergman här i landet.

Av forskningsredovisningen framgår inte om man i något fall sysslar med gårdsgenealogi, vilket vore intressant. Inte heller finns uppgifter om forskningen är av typ antavle- eller släkttavleforskning, som är rätt väsensskilda och vilket man gärna skulle vilja ha med uppgift om (se SFN nr 5).

Registret över släkter omfattar i stort sett enbart egenartade släktnamn. Enstaka undantag finns såsom Grels-slakten och Gullik-slakten. Inga son eller dotternamn förekommer. I inledningen sägs också att man strukit alla namn på -son och -dotter alltså även sådana son-namn som blivit släktnamn. Registret borde därför inte kallas släkteregister utan register över egenartade släktnamn. Motsvarande register i Peter Olaussons forskarförteckning från Gillbergs härad kallas släktnamnsregister men i det finns också son-namn medtagna. I GF släktoforskarförteckning kallas motsvarande register släkteregister, men där finns ganska många släkter byggande på son-namn + geografisk knytning med. Av ca 4000 släkter i det registret är ca 400 eller 10 % angivna med son-namn typ Anders Jönsson från Hammar (T). Problemet är naturligtvis om man vill ha med register över allmogesläkter eller ej respektive gårdsgenealogier.

I specialregistret kan man finna t e vem som ägnar sig åt Lögdö bruk och dess historia, vem som ägnar sig åt Sundsvalls historia etc.

Släktoforskarförteckningen har fått ett prydligt utförande; A5-format med grönt omslag och 36 sidor. Med hänsyn till spridningen av forskarnas intressen geografiskt får man hoppas förteckningen åtminstone får en spridning till de olika släktoforskarföreningarna i landet. GF forskarförteckning ger inte motsvarande uppgifter då i stort sett

inga av forskarna i MGF förteckning återfinns i GF förteckning.

PO

+ + + + +

FORSKARFÖRTECKNINGAR

Två typer av forskarförteckningar kan urskiljas. Den första typen grundar sig på medlemskap i en förening. Föreningens medlemmar ombeds lämna uppgifter om sin forskning, vilka sedan sammanställs i en förteckning. Ibland kombineras den med en medlemsförteckning. I fortsättningen kallar jag en sådan forskarförteckning medlemsinriktad. Den andra typen grundar sig på ett område, t e ett geografiskt område. Alla som forskar inom området ombeds lämna uppgifter om sin forskning gällande detta område, helt oberoende av föreningstillhörighet och övrigt forskningsintresse. Detta kallar jag en områdesinriktad forskarförteckning. Med den definitionen behöver området inte nödvändigtvis vara geografiskt, det kan gälla ett namn t e alla som forskar i Bergmansläkter eller alla som forskar i vallonsläkter.

Som exempel på medlemsinriktad forskarförteckning kan nämnas GF släktoforskarförteckning från 1978, del av Norrtälje släktoforskarförenings forskarförteckning 1980 och MGF släktoforskarförteckning för Medelpad 1981.

Som exempel på områdesinriktade forskarförteckningar kan nämnas den av Peter Olausson och Stålberg framtagna forskarförteckningen för Gillbergs härad och den forskarförteckning för Värmland, som f n håller på att tas fram.

Det är ganska klart att man som enskild släktoforskare helst skulle vilja ha en områdesinriktad forskarförteckning, inriktad på det område man själv är intresserad av. Själv skulle jag vilja ha en forskarförteckning inriktad på Dalsland och Västergötland, ev också Bohuslän. Samt en inriktad på namnet Bergman. Men några sådana finns inte i dag. Och det kan dröja innan några sådana

kommer. Därför får jag söka i de olika medlemsinriktade forskarförteckningarna och ur dessa plocka fram de uppgifter jag är intresserad av. Och det räcker inte med GF forskarförteckning. Dels är bara en del av släktforskarna medlemmar i GF och dels är det svårt för en så stor förening som GF att få någon större anslutning till sin forskarförteckning. I den senaste var anslutningen inte större än 23 %, vilket bör jämföras med den regionala förteckningen som MGF givit ut med dess 76 %. Jag måste därför skaffa och gå igenom alla regionala forskarförteckningar också. Och ändå missar jag då alla hembygdsforskare och andra som har samma geografiska inriktning som jag, men inte är medlemmar i någon släktforskarförening. Här ligger styrkan i den områdesinriktade forskarförteckningen, man får alla - inte bara släktforskare - som har för en själv intressant geografisk inriktning.

Om man i dag skulle rekommendera något på basis av ovanstående måste det bli att varje förening ger ut sin medlemsinriktade forskarförteckning och att man i övrigt söker stimulera de som är intresserade av ett visst område att ta fram forskarförteckningar för detta, på samma sätt som Peter Olausson m fl har gjort för Gillbergs härad och nu håller på med för Värmland. Detta innebär att GF nästa förteckning fortfarande bör vara en medlemsinriktad förteckning. Detta innebär också att GF forskarförteckning inte ensam ger bilden av släktforskningen i Sverige, den måste kompletteras av alla de andra föreningarnas forskarförteckningar och de områdesinriktade.

Detta ger många forskarförteckningar att bläddra i. Här skulle en möjlighet vara att mata in alla forskarförteckningarna i en databank med möjlighet att söka på den uppgift man är intresserad av. Skulle detta kunna vara en av uppgifterna för den databank vi så smått börjat fundera kring ?

PO

+ + + + + + + + + + + + + +

NUMRERING AV PERSONRERNA I EN SLÄKTTAVLA

Bertil Grundström i Tranås använder i sina släkttavlor en numrering som är både enkel och avsevärt kortare än de vanligen förekommande. Varje generation betecknas med en romersk siffra, I för anfader eller anmoder, II för deras barn, III för barnbarn osv. Alla de personer i en generation som man följer upp i nästa generation får ett nummer från 1 och uppåt. Grundström har valt att gå vidare med endast manliga personer som har barn, men det går naturligtvis att också ta med de kvinnliga. Denna numrering startar från 1 i varje generation. De som man inte för vidare till nästa generation (kvinnor och män utan barn) "numreras a,b,c...inom varje familj. Före den romerska siffran sätts dessutom numret på den person i föregående generation som är far (eller mor) till vederbörande. Låt oss till exempel ta anfadern Anfäst som har barnen Bertil, Beata och Bernhard. Bertil har Cecilia och Charlotta och Bernhard har David, Didrik samt Didrik har Erik. Beteckningarna blir då:

- I 1 Anfäst
- 1 II 1 Bertil
- 1 II a Beata
- 1 II 2 Bernhard
- 1 III a Cecilia
- 1 III b Charlotta
- 2 III a David
- 2 III 1 Didrik
- 1 IV a Erik

Söker man Bernhards barn (nummer 1 II 2) så tar man siffran efter den romerska och sätter före samt ökar den romerska med I, alla som har nummer som börjar med 2 III är alltså Bernhards barn. Söker man Eriks far så tar man numret framför den romerska siffran och sätter efter samt minskar den romerska med I. Av 1 IV a får man då III 1, den person vars två sista nummer stämmer med detta är fadern, i vårt exempel 2 III 1 Didrik.

I motsats till många andra sätt att beteckna släkttavlor, där man numrerar personerna med bokstäver eller siffror ända från

anfadern är Grundströms metod genialt enkel och överskådlig. Genom att de tre ingående talen sällan blir stora så är det möjligt att komma ihåg dem en kort stund medan man letar efter en person. En följd av kanske upp till 10 siffror eller bokstäver klarar man inte av. Dessutom är det ju sällan intressant att kunna avläsa en persons hela härkomst från anfadern i numret. Det man oftast vill är att komma från en person till dess far eller barn och för detta är som vi sett Grundströms metod utmärkt väl lämpad.

Lbg

+ + + + + + + + + +

BRED SATSNING PÅ FICHE

Länsstyrelsen i Västernorrlands län har 1982-03-30 till regeringen insänt förslag om inrättande av en enhet för svensk arkivinformatiön i Ramsele, SVAR.

Som första uppgift kommer SVAR enligt förslaget att sälja och låna ut de mikrofiche, som med utgångspunkt från från mormonfilmen håller på att tas fram för kyrkoarkivalier fram till år 1895. Man räknar med en försäljning per år av 150.000 fiche a 7 kr styck och en utlåning av 25.000 a 2 kr, vartill kommer en expeditiönsavgift på 10 kr per beställning. Som kunder räknar man med universitet, högskolor, gymnasieskolor och grundskolor, församlingar, arkiv, museer, läns- och folkbibliotek, hembygds- och släktforskarföreningar samt enskilda släktforskare. Man räknar med att skolorna skall köpa hela klassuppsättningar. Från 1 september i år vill man anställa 20 personer. Arbetet startar dock redan den 1 april i år såsom beredskapsarbete. De anställda kommer i början huvudsakligen att sysselsättas med framtagning av kataloger till fichen, vilket är ett omfattande arbete. För försäljningen vill man anställa en särskild marknadsförare.

På sikt avser man ta upp medverkan vid arkivens ny- och kompletteringsfilmning av arkivalier, biträda arkiven vid uppgörande av personregister till arkivalier, mottaga och utföra forskningsuppdrag i övrigt mm.

Motiv

Huvudmotivet för förslaget ligger på arbetsmarknadssidan. Ramsele ligger i Ådalen och har sedan lång tid tillbaka haft stor arbetslöshet. Genom förslaget skapas arbetstillfällen till en förhållandevis låg kostnad.

Förslaget motiveras också med de fördelar spridningen av arkivmaterial kommer att få för kulturellt i stort, för universitet och skolor samt hembygds- och släktforskning. Denna spridning blir möjlig tack vare fichen.

Genom fichtetekniken och utförliga innehållsregister öppnas historiskt källmaterial för forskning, så att det blir möjligt använda det för uppsatser och avhandlingar vid universitet och högskolor i större utsträckning än tidigare.

För arkivens del sägs i förslaget att SVAR kommer att avlasta dessa, så att de får mera tid att ägna sig åt "blivande arkivalier" ute hos myndigheterna. Detta är nödvändigt enligt den nyligen genomförda utredningen "Samhällets arkivproblem". SVAR tar fram utförliga register (ej lika med personregister), vilket effektiviserar arkivens arbete. I ett senare skede kan den elementära släktforskningen bedriv- as genom beställningar till SVAR, vilket avlastar arkiven. I samband med ny- och kompletteringsfilmning av arkivalier för att bevara detta kan SVAR bidra med montering av jackets och distribution av kopior.

För biblioteken kommer att ges möjlighet att överlåta fjärrförmedlingsverksamheten gällande filmer till SVAR. Förmedlingsverksamheten har ökat starkt under senare år från 80.000 rullar år 1976 till 150.000 år 1980 och 177.000 år 1981. Fortsatt ökning är att förutse. Servicen belastar idag bibliotekens ekonomi på ett sätt som inte kunnat förutses. Från bibliotekssidan har sänts skrivelser till Statens Kulturråd och Riksarkivet för att få en lösning på detta problem. Riksarkivet har svarat och tillstyrker en fortsatt filmservice hos biblioteken och att läs-

apparater för fiche anskaffas, men kan inte bidra med medel.

Hembygds- och släktforskningen - som betecknas som en folkrörelse (jmf SFN föregångare nr 2, okt 1979) - kommer allt mer att växa sig in i den enskildes närmiljö genom billigare läsapparater och lättillgängliga arkivdokument på fiche. Inköp av egna fiche från SVAR kan bli lika naturligt som att idag låna mikrofilmer från andra länsbibliotek.

Inom arkivsektorn kommer SVAR genom sina insatser att bidra till att förverkliga två av de mål som uppställts i den första kulturpolitiska propositionen (1974:28) nämligen

- Kulturpolitiken skall medverka till att skydda yttrandefriheten och skapa reella förutsättningar för att denna frihet skall kunna utnyttjas.
- Kulturpolitiken skall garantera att äldre tiders kultur tas till vara och levandegörs.

Organisation

Umeå universitet föreslås som huvudman för SVAR. Man tänker sig en ledningsenhet i Härnösand och en produktionsenhet i Ramsele. En personalförteckning omfattande 30 personer redovisas varav 15 benämns registrerare. Dessa skall i första hand upprätta katalogerna för microfiche. En assistent ingår som bl a skall utarbeta program och system för datorisering av kataloger och register. I utrustningen ingår 20 microficheläsare (à 750 kr), en ordbehandlingsutrustning (à 80 tkr) och en minidator (à 70 tkr) jämte 8 skrivstationer (terminaler)

Det övergripande ansvaret för SVAR får en styrelse som utses av Umeå universitet. I styrelsen föreslås ingå representanter för universitet, arkivväsendet, statens kulturråd, statistiska centralbyrån, skolöverstyrelsen, arbetsmarknadsverket samt Sollefteå kommun. Ordföranden bör utses av regeringen. Styrelsen antas få möjligheter att utse en referensgrupp med representanter för ytterligare intresseområden.

Pengar

SVAR skall ha en affärsmässig inriktning. För de fem första åren räknar man med ett underskott av

3,5 miljoner kr per år, vilket vid fullt utbyggd verksamhet bör kunna reduceras väsentligt. Man räknar med en grundinvestering på 700.000 kr och en årlig investering i filmjackets på 500 tkr under 10 år. Till övervägande del skall underskottet täckas med statliga medel.

Vid redovisningen av intäkter tas upp 120 tkr/år från hembygds- och släktforskningen under förutsättning att biblioteken bibehåller sin fjärrlåneverksamhet på dagens nivå medan 850 tkr/år tas upp i ett alternativ vid successiv övergång till förmedling via inköp från SVAR. Varje bibliotek förutsätts som hittills tillhanda hålla läsrum, läsapparater och kommunens filmmaterial. Från arkiven räknas med intäkter på 50 tkr/år, från länsbiblioteken 120 tkr/år och från folkbiblioteken 250 tkr/år. Bland intäktspostererna kan man också finna besvarande av frågor till arkiven. Därvid har räknats med att 10 % av arkivens frågor skall besvaras av SVAR och att detta skall debiteras med 100 kr per fråga.

I ekonomiavsnittet redovisas också sekundära effektersåsom effektivare forskning och minskat resebehov för forskarna.

Datorfrågor

Bland de fiche man vill sälja/låna ut tas även upp fiche till det arkivmaterial som databasen i Umeå lagt in i dator, först de sju försöksförsamlingarna som redan ligger i datorn och därefter Sundsvallsområdets 18 församlingar samt Skellefteåområdets församlingar, vilka beräknas bli klara till 1985/86. Man nämner behov av sökreger till detta datamaterial men det framgår inte klart om angivna fiche innehåller direkt inmatat material eller personregister till detta. Databasen har inte annonserat att man gör personregister på fiche till sitt material. - Man nämner även det ännu relativt lilla men växande fichebestånd med datorframtagna personregister till kyrkoarkivalier som redan finns hos föreningen DIS och hoppas på samarbetsformer med distribution via SVAR även för dessa.

I materielplanen för SVAR tas upp minidator med 8 terminaler samt i personalplanen en assistent/programmerare. I första hand ser man på system för datorisering av kataloger och register. Datorframtagning av personregister vid SVAR nämns ej.

Övrigt

Som underlag till regeringsskrivelsen föreligger en dokumentation om 36 sidor inklusive tre bilagor varur ovanstående är hämtat. I dokumentationen finns också mycket därutöver av intresse. Bl a kan följande nämnas:

Riksarkivet utreder för närvarande förutsättningarna för anskaffande av mikrofilmrustning för 16 mm rullfilm till riksarkivets och samtliga landsarkiv för i första hand kompletteringsfilmning av tidigare filmat material som fått dålig kvalitet. Behovet av ytterligare skyddsfilmning utreds också varvid nämns TTs äldre telegrammaterial och av kyrkoarkivalier 1890-talets husförhörslängder, flyttningslängderna 1861-94 och i en andra etapp kyrkoskrivningshandlingarna 1895-1915. Man nämner också bouppteckningsmaterial samt arkivserier, där det lokala materialet gått förlorat men ersättning finns i centrala arkiv till länsräkenskaperna för Västerbottens län.

I bilagan om fjärrlånen av mikrofilm anges från folkbiblioteksutredningen en portokostnad på 600 tkr och en personalkostnad på 1,7 milj kr för länsbiblioteken för dessa lån. Utslaget på 1981 års siffror på förmedlade filmrullar ger detta en portokostnad av 3.40 per rulle och en personalkostnad på 9.60 per rulle. Vid de kommunala biblioteken räknar man med något högre kostnader, ca 700 tkr eller 3.95 per rulle i porto och 11.30 per rulle i personalkostnad (jmf SFN nr 7 s 27 där för Umeå anges 6.50 per rulle och SFN nr 5 s 18 där för Linköping anges 90 kr per interurbanlån)

Kommentarer

Förslaget om permanentning av verksamheten i Ramsele har tidigare anmälts i SFN nr 8 och nr 9. Det nya förslaget avviker väsentligt från föregående förslag att upprätta ett rikstäckande genealogiskt centrum i Ramsele med besvarande av genealogiska förfrågningar till arkiven och upprättande av forskarsal som primära uppgifter och med möjlig utbyggnad

mot utlåningsverksamhet gällande mikrofilmsrullar.

Föreliggande förslag om en central för arkivinformation byggande på fiche i Ramsele är väsentligt bättre anpassat till den tekniska utvecklingen än föregående förslag. Man lämnar rullfilmen, lägger tyngdpunkten på fichen och tar ett försiktigt steg in på datorsidan. Om förslaget realiseras och lyckas innebär det ett genombrott för fichen.

En förutsättning för att förslaget skall få genomslagskraft är att läsapparater anskaffas på stor bredd - bibliotek, släktforskarföreningar, enskilda släktforskare m fl. Detta problem hur kunderna skall skaffa sig sina läsapparater - berörs inte i utredningen, men är väsentligt. Det går inte att sälja fiche om folk inte har läsapparater. Inte ens vid ett så stort bibliotek som stadsbiblioteket i Malmö kunde häromdagen en släktforskare få hjälp med att läsa våra fiche med personregister och berättade i brev att hon nog måste fara till Lund för att kunna läsa dem. På biblioteket i den trakt vars kyrkböcker vi i DIS tagit fram personregister på fiche till, har man ännu inte lyckats få fram en läsapparat för fiche, trots påstötningar från släktforskare under lång tid. På vad sätt avser SVAR arbeta med läsapparatproblemet? Utfärda rekommendationer? Sälja läsapparater till förmånspris?

Kostnadssidan vad gäller fiche är inte särskilt väl belyst. När det gäller redovisning av datorframtagna personregister är det fullt klart att fiche blir billigare än alternativet som då är papper. När det gäller arkivalier i ursprungligt skick bör fichealternativet jämföras med rullfilmsalternativet och då är det inte fullt lika klart billigare. Ett fiche innehåller endast ca 1/20 av antalet filmrutor i en rulle och skulle för paritet endast få kosta 1/20 av vad rullen kostar. Med ett pris per rulle av 70 kr skulle ett fiche inte få kosta mer än 3.50 (jmf SFN nr 2 sid 13 och nr 3 sid 26 variför anges 2-3 kr). Detta är lägre än

de 7 kr man räknat med i underlaget, men är ingen orimlig kostnad med hänsyn till kopieringskostnaden för ett fiche. Att fiche-alternativet ändå kan bli förmånligare beror på att man i en del fall bättre kan välja ut och köpa enbart de avsnitt i arkivalierna man behöver och därmed kan minska andelen ointressant material som man får med på köpet. För arkiv kommer hanterings- och utrymmeskostnader in i bilden och för biblioteken även portokostnaderna vid brevbefordran mm.

En annan fråga är i vilken takt bibliotekens utbyte av rullfilm till fiche kan ske. Så länge befintliga rullar är användbara är troligen benägenheten att byta ut dem mot fiche inte så stor om inte avsevärda fördelar kan konkret påvisas i fråga om driftskostnader. Detta kan säkert göras för det fjärrförmedlade materialet men kanske inte lika lätt för det material som endast hålls tillgängligt lokalt.

I det nya förslaget behandlas inte bara arkiven utan även biblioteken, vilket är gott. Den tredje parten i triangeln - släktforskarföreningarna - har endast medtagits i den ekonomiska bilagen vid beräkning av inkomster. Släktforskarna måste själva ta upp vilken roll de vill att deras föreningar skall ha i triangeln arkiv - bibliotek - släktforskarföreningar, som nu kan få en fjärde part i Ramsele. I vilken utsträckning vill man betala för tjänster och vad vill man själv ta över. En diskussion inom släktforskarvärlden måste föras, vilket jag tidigare påtalat, så att vi kan göra vår stämma hörd i tid och inte bara ställas inför fullbordat faktum.

För släktforskaren kan det vara en fördel att bara behöva vända sig till ett ställe vid inköp av fiche för arkivmaterial. I dag vet jag faktiskt inte riktigt vart jag skall vända mig för att köpa egna ex av redan framtagna fiche för kyrkoarkivalier förutom de som tagits fram vid SCB. Kommer de senare också att ingå i SVARS sortiment? SVAR bör dock inte få en sådan monopolställning att detta leder till ständigt upptrissade priser.

Inrättandet av SVAR får inte innebära att resurser tas från arkiven. SVAR måste ge en komplettering till arkivens resurser. Det kan vara rimligt om SVAR underlättar släktforskningen i

framför allt de vanligaste källorna såsom kyrkoarkivalier, bouppteckningar och mantalslängder. Men arkiven måste få ha en levande kontakt med forskarna.

Man tar i utredningen inte närmare upp framtagning av personregister med datorhjälp vid SVAR. En sådan framtagning borde ligga nära till hands med hänsyn till tidigare framtagning av personregister till arkivalier i Ramsele. Från släktforskarhåll borde vi se en sådan framtagning som en välkommen förstärkning till vad vi själva kan åstadkomma i fråga om personregister. Det finns många arkivalier att ta fram personregister till och idag är vi i DIS de enda här i landet som producerar och saluför datorframtagna personregister på fiche. Vi har en bra framtagningss metod som står sig väl i konkurrensen och hoppas naturligtvis på en stark uppslutning från släktforskarna i registreringsarbetet, men trots detta tror vi att arbetet mer än väl räcker till även för SVAR. Självfallet är vi i DIS öppna för samarbete med SVAR och hoppas att det faktum att vi är en ideell förening och SVAR - om förslaget går igenom blir en statlig institution - med all den tyngd en sådan kan ha - inte skall förorsaka svårigheter.

I förslaget till styrelse för SVAR ingår ingen släktforskarrepresentant, vilket jag tycker är en klar brist.

Vad gäller sakinnehållet har jag några kommentarer till sid 7, där jag finner problemen för släktforskarna med det ökade utnyttjandet av mikrofilmerna på biblioteken något tendensiöst behandlat. Att anskaffning av läsapparat för hembruk skulle försvåras av att filmbilderna på mormonfilmen är vända åt olika håll är helt felaktigt. Den mest sålda - och billigaste läsapparaten klarar bilder vända åt vilket håll som helst. Att uppgifter från flera församlingar finns på samma rulle är vanligen ingen större nackdel. Att en volym kan vara delad på två rullar kan förekomma men det är tveksamt om - som det står - det ofta är så. Nackdelen härav är inte heller särskilt stor. Register och första sidorna finns ej sällan i
(forts på sid 25)

KORTA NOTISER

NORDISKA SLÄKTFORSKARMÖTET

kommer att äga rum i Åsljunga den 10-12 sept 1982. Därigenom begränsas deltagarantalet till 17 forskare per land. Deltagaravgiften blir som förut nämnts 400 kr inkl resor. För vart och ett av de nordiska länderna tas upp följande punkter.

1. Kyrkböcker
2. Folkräkningar (mantalslängd)
3. Bouppteckningar
4. Mikrofilmade arkivalier, utlåning etc
5. Diskussion

Anmälan till GF, Box 2029, 10311 Stockholm.

UTSTÄLLNING I UMEÅ

"Lagt på minnet" kallade Demografiska Databasen i Umeå sin stora satsning för att presentera sin verksamhet. I det nya Bildmuséet i Umeå hade man byggt upp en stor och mycket sevärd utställning, som berättade om vad man kan finna i kyrkböckerna. Dessa fanns även ned i kopierade ex att bläddra i för besökaren. Med videofilm visade man hur husförhör gick till och via ett par terminaler kunde man plocka fram uppgifter ur databasmaterialet. Lördagar och söndagar under mars månad hölls föredrag av forskare, som fann en stor och vetgirig publik. Under ett par lördagar förevisades även mikrofiche för umebygdén och några olika typer av läsapparater för fiche. Utställningen kommer att vandra vidare, i första hand troligen till Sundsvall och Skellefteå.

Holger Sjöstedt.

ANTALET SÅLDA ABC 80

är nu uppe i 19000. Av ABC 800 och dess Facit-motsvarighet har sålts 3000 st. ABC 80 hävdar sig väl trots introduktionen av ABC 800. ABC 800 ger tydligen inte så mycket mer än vad man kan få med ABC 80 till ett lägre pris. Man kan ju till ABC 80 i dag få en tillsats för 80 tecken per rad, utökat interminne mm. ABC 80 klubben med över 2000 medlemmar har ännu inte helt accepterat ABC 800. Det är en annan maskin och programmen går inte att överföra mellan maskinerna utan en hel del arbete.

UTBYGGNAD AV ABC 800s INTERMINNE

till 192 kbyte med eller utan CPM annonseras. Kanske kan motsvarande även komma till ABC 80, vilket skulle ge ökade möjligheter.

TTs MATERIAL I DATABANK

Tidningarnas telegrambyrå (TT) samlar alla sina telegram i en databank. Man erbjuder nu intresserade att botanisera i detta material. Genom att teckna avtal med TT Nyhetsbanken kan man få möjlighet att ansluta en terminal via telefon till databanken och själv göra önskade sökningar i materialet. Som terminal skulle t e en hemdator ABC 80 kunna användas. (Jmfr uppgiften på sid 21 om TTs äldre telegrammaterial)

DEN AMERIKANSKA HEMDATORN OSBORNE 1

är en batteridriven bärbar dator som använder två 3" flexskiveenheter om 100 kbyte vardera. Den annonseras nu här i landet till ett pris av 14850 kr. (jmfr SFN nr 6 sid 21)

ELEKTRONISK BETALNINGSFÖRMEDLING I USA.

I USA används idag elektronisk betalningsförmedling för girocentraler, bankomater och kassaterminaler. Man räknar med en kraftig ökning - 8-dubbling - under en femårsperiod 1981-86 - där kassautomaterna får den största ökningen och en ny grupp - hemterminaler - tillkommer.

SVENSK STANDARD FÅR INTE ANVÄNDAS I SLÄKT OCH HÄVD

I senaste numret av SoH tar Svem Almquist upp datumskrivning, vilket leder till en starkt känsloladdad debatt med inlägg av bl a språkprofessorn Bertil Molde. Debatten utmynnar bl a i att det nya sättet att skriva datum 1982-05-01 inte kommer att accepteras i Släkt och Hävd. Däremot får man skriva 1 maj 1982, 1/5 1982, 1.5.1982 eller 1982 1/5, dvs de av ålder brukade systemen. "Ut-brett missnöje", "förakt för mottagaren", "allmän okunnighet om den språkliga kommunikationens villkor", att "ordningen år-månad-dag är onaturlig" (undan-

tag det genealogiska sättet att skriva 1982-05-01 ?), "författaren i missriktad nit velat vara i "tiden", "dessbättre synes han hittills inte ha vunnit någon efterföljd" - är uttryck som används i inläggen om den standard för datumangivelse som finns (SIS 010211) och om de som tillämpar den. Faktum är emellertid att den nya standarden idag är helt dominerande och någon återgång knappast är att förvänta sig. Självt har jag funnit det nya sättet för datumskrivning praktiskt och bra och kommer även i fortsättningen att tillämpa det, vilket dock inte hindrar att även de äldre sätten kan användas i SFN. I vårt datorprogram för "egna släkten" finns valfrihet. Jag tycker vidare inte att släktforskarna skall hindras att använda det nya sättet som ju faktiskt är svensk standard.

PO

EFTERLYSNING

Lennart Andersson och Rolf Ekelund i Göteborg efterlyser medhjälpare för sin domboksregistrering - domböckerna för Marks härad i Västergötland för tiden fram till 1750. Lennart Andersson har adress: Klamparegatan 3, 41317 Göteborg.

VÄRMLÄNSKA SLÄKTFORSKARE

Har Du som forskar i Värmland lämnat Ditt bidrag till den forskarkatalog för Värmland som Peter Olausson håller på med? Han vill att alla värmländska forskare skall vara med även om de bara har en enda ana i Värmland. Blanketter och upplysningar kan fås från Värmlands bildningsförbund, Västrå Torggatan 5, 65225 Karlstad, telefon 054/187235.

FUNNA MANTALSLÄNGDER

I samband med Surtebyprojektet har Lennart Andersson i Göteborg funnit bortåt 35 årgångar mantalslängder för Marks härad från 1760-talet och framåt. De fanns i Marks häradsskrivararkivs "landsböcker". Att de fanns där framgick inte av något register på landsarkivet.

FÖRSÖKSFRAMTAGNING AV REGISTER

Enligt vad Holger Sjöstedt meddelat håller man just nu på med försöksframtagning av register till fiche för kyrkböckerna för ett par församlingar i Ramsele.

VÄSTSVENSKT EMIGRATIONSMÖTE I BENGTSFORS

Västsvenska emigrationsforskare möttes den 24 april i Bengtsfors. Från emigrantinstitutet i Växjö medverkade bl a Lars Göran Johansson och Bo Björklund. Man visade bl a filmer av amerikanska kyrkböcker och från den amerikanska folkräkningen år 1900. Bl a konstaterades att kyrkböckerna från Augustanasynoden och missionsförbundet var relativt utförliga medan de från baptistsamfundet var magrare. Björn Åke Pettersson och Alvar Ahl är intresserade av att göra personregister till kyrkböcker i Krisdala fs i Kalmar län.

VRETA KLOSTER

är en av de församlingar man startat med i Linköpingsprojektet. Födelseböckerna för Vreta Kloster, Ulrika och Ljung har börjat bearbetas i Haparanda och någon ytterligare församling i registreringsbasen i Pajala och den i Jokknokk. Linköpingsprojektet är således i full gång.

FICHE

gällande Statistiska Centralbyråns husförhörslängdsutdrag kan köpas därifrån till 5 kr per fiche och 30 kr i expeditiionsavgift per beställning. Ange år och församling. Leveranstid på omkring en vecka.

PROFESSIONELLA GENEALOGER

Antalet professionella genealoger här i landet är förmodligen inte så stort. Fru Elisabeth Thorsell är en av dem. Hon är medlem i en samsamarbetsgrupp - genealogiska samsamarbetsgruppen - som nu söker kunniga medarbetare vid olika arkiv för att kunna åstadkomma en god service åt dem som inte själva kan eller har möjlighet att utföra egen forskning utan behöver hjälp. Hennes adress är Nitareg 9, 58266 Linköping.

slutet av en rulle - resten i början av nästa". Detta förekommer naturligtvis men inte särskilt ofta och nackdelen är ej alltför stor. "Hemlån beviljas ej av alla bibliotek". Naturligtvis finns undantag men flertalet länsbibliotek medger hemlån. "Väntetiderna blir orimligt långa, ibland 12-18 månader" Detta kan naturligtvis förekomma men den undersökning jag gjorde häromåret visade att 25 % kom inom 2 veckor, 50 % inom 3 veckor och 90 % inom 6 veckor (Släkt och Hävd nr 3, 1980). En nackdel som inte är upptagen däremot, är att underhållet på läsapparaterna ibland är dåligt. Ofta är det småfel på någon av apparaterna när man kommer till ett bibliotek; ibland kan en apparat stå trasig och oanvändbar långa tider och till sist ställer man undan den för att slippa besvara frågor om när den blir lagad. "Utförliga kataloger över det mikrofilmade materialet saknas". Om därmed menas kataloger över filmer är detta fel. Kataloger torde finnas till samtliga länsbiblioteks filmer. I några av dessa (Karlskrona och Västerås) har släktforskare varit med vid framtagningen. Att antalet läsplatser är för få på arkiven har inget med biblioteksredovisningen att göra. Att avgiftsbeläggning på arkiven skulle leda till avgiftsbeläggning på biblioteken kan väl tänkas men förhållandet är väl annars det motsatta; flera bibliotek har redan infört avgifter medan avgiftsbeläggningen för landsarkiven såvitt jag vet ännu ej är en realitet.

Sammanfattningsvis är förslaget om SVAR och dokumentationen därtill en intressant läsning för den som är intresserad av släktforskningens utveckling här i landet. Det är bara att önska att den skall stimulera till diskussion släktforskarna emellan och i släktforskarföreningarna ledande till en konkretisering av hur vi vill ha vår framtida släktforskning ordnad här i landet. I vilken utsträckning skall vi betala för tjänster och i vilken utsträckning skall vi ta över och själva klara av uppgifter. Skall man våga tycka något om de förslag som framförs i SVAR skulle det vara följande:

- Förslaget om att göra kataloger till de nya fichen för kyrkoarkivalier och tillhandahålla fiche är bra ur

släktforskningens synpunkt. Om arkiven inte kan eller vill åta sig detta är det bra att det tas upp av en organisation som SVAR

- Behovet av personregister till arkivalier är stort. Därför vore det bra om man så tidigt som möjligt startade sådan verksamhet i SVAR. Detta hindrar inte på något sätt att sådan verksamhet även bedrivs på landsarkiv och i våra släktforskarföreningar - det är många personregister som skulle behöva tas fram. Viktigt är att framtagningen sker med moderna metoder.
- Man måste vara observant på den tekniska utvecklingen. Det kanske inte dröjer alltför länge innan det blir ekonomiskt att lägga alla personuppgifter i databaser för sökning från telefonterminal. Tusentals franska telefonabonnenter har ju redan idag en sådan terminal i stället för telefonkatalog och allt talar för att samtliga 30 miljoner telefonabonnenter i Frankrike kommer att få terminaler under kommande år. Utvecklingen går fort.

PO

+ + + + +

VILKEN ROLL SKALL SLÄKTFORSKARFÖRENINGARNA SPELA I FRAMTIDEN ?

På sina håll har biblioteken infört avgifter för fjärrlån av mikrofilm som är så höga som 10 kr per rulle. Detta har självfallet medfört dels en minskad släktforskning - åtminstone tillfälligt - och dels att forskarna söker sig till andra bibliotek i närheten eller till landsarkiv, vilket som kan vara förmånligast för den enskilde. De på sina håll höga biblioteksavgifterna och trängseln på landsarkiven gör att det är aktuellt att diskutera släktforskarföreningarnas roll. Kanske kan det vara förmånligt för forskarna om deras

föreningar med hjälp av film och fiche gav forskarna ett alternativ till bibliotek och arkiv i föreningslokalen. I en utredning gjord för Linköpings kommun här om året (se SFN nr 5 s 16) föreslås att man skall flytta över driftsansvaret till utnyttjarna för att minska driftskostnaderna för kommunen. När det gäller filmer och filmförmedling blir det då släktforskarna som skulle ta över. Här kommer då forskarföreningarna naturligen in. I Göteborg har situationen varit akut vad gäller fjärrförmedlingen av filmer från Göteborg och Bohus län och har endast tillfälligt fått en lösning. Här borde kanske prövas vad forskarföreningarna i Göteborg - VSGF och GU som båda har föreningslokaler - kan göra. Med SVAR skulle man på sikt få ytterligare ett alternativ att överväga. Kanske kan forskarföreningarna så småningom köpa fiche från SVAR för en egen service åt sina medlemmar ?

En annan fråga som bör tas upp är om släktforskarföreningarna skall ställa upp och hjälpa arkiven med att besvara genealogiska frågor.

En ytterligare uppgift som ligger nära till för föreningarna är att ta fram svårtillgängligt material för det egna distriktet, göra förteckningar etc. Ett gott exempel hur detta arbete kan bedrivas utgör t e det arbete som görs av Skåneföreningen.

I Släkthistoriskt forum nr 1 anges att GF tillsatt en "regionalpolicy-grupp" inom styrelsen, som tydligen skall utreda organisationsfrågan. Dess verksamhet är - enligt Släkthistoriskt forum - en väl förborgad hemlighet. Den kanske inte ens tar upp de här aktualiserade problemen. I vilket fall som helst måste det till en öppen diskussion, som alla kan delta i för att komma fram till ett av alla accepterat resultat. Det räcker inte att en styrelsekommitté inom GF sitter och diskuterar frågorna i ett slutet rum i huvudkommunen. Vårt medlemsblad tar gärna upp inlägg i frågor om vilken roll släktforskarföreningarna skall spela i framtiden.

PO

+ + + + + + + + + + +

SLÄKTFORSKNING I NORDEN

FINLAND

Genealogiska samfundet i Finland har som ändamål bl a att verka som centralorgan för landets släktforskarföreningar samt att främja och stödja deras verksamhet. Genealogiska samfundet och lokalavdelningarna är fristående och oberoende av varandra. Bara en del av lokalföreningarnas medlemmar tillhör Samfundet och t e medlemsavgifter uppbärs skilt. Man utgår från att föreningarnas självständighet är ett villkor för att samarbetet skall lyckas.

Bland samfundets aktiviteter kan nämnas månadsmöten i Helsingfors samt släktforskar dagar som hittills ordnats fyra gånger i olika delar av Finland. Släktforskar dagarna tycks livskraftiga och man avser att vid sidan av vetenskapliga föredrag "utveckla praktisk skolning och möjligheter att utbyta erfarenheter" under dessa dagar.

Samfundet har en rådgivningstjänst som sköts av en byrå med fasta tider. Förutom medlemsbladet Genos ges en del skrifter ut, man planerar bl a en sådan med föredragen från släktforskar dagarna. Man håller på med en handbok i släktforskning och planerar en ny upplaga av släktforskarförteckningen för Finland.

I princip har man samarbete med släktföreningarna i landet men i praktiken har krafterna inte räckt till för detta. En förteckning över de lokala släktforskarföreningarna har gjorts upp och man ordnar särskilda konferenser för dessa. Tillsammans med kyrkan avser man iordningställa en broschyr om släktforskning avsedd för pastorsämbetena.

Man har diskuterat upprättande av en central institution för släktforskning men funnit att det blir kostnadmässigt fördelaktigare att utveckla betjäningen i Riksarkivet.

Önskemål om upprättande av släktregister, där släktforskarna snabbt kan få reda på tidigare forskningsresultat har framställts, men har skjutits på framtiden i avvaktan på en grundligare beredning.

Många släktforskare skulle gärna vilja skaffa en egen läsapparat för mikrofilm, men man kan i Finland ännu inte få filmen på hemlån.

Man funderar på en konferens för de mera professionella släktforskarna i landet.

Man har i Finland inlett mikrofotografering av nyare kyrkböcker, men sekretesslagen begränsar ännu möjligheterna att utnyttja detta.

Allt detta redovisades vid släktforskarföreningarnas andra konferens i april 1981 och återfinns i nr 4 av Genos för år 1981.

PO

+ + + + + + + + + + +

PRESSGRANNAR

Nya medlemsblad fortsätter att dyka upp. Denna gång är det Ane utgiven av sällskapet Ane Finnveden i Värnamo, Husförhørs Nytt utgiven av Skövde Genealogiska förening, Släkthistoriskt Forum som är nya namnet på göteborgarnas GUT och VSF-nytt utgiven av Vasa släktforskare. Västerås släktforskarclubb har tagit ett nytt grepp genom att gå med i hembygdsföreningarnas m fl i Västerås skrift Hembygdsjournalen.

Ane är en liten, snyggt utförd skrift med illustrationer i A5 format med 4-8 sidor. Jag har fått nr 12 samt dubbelnumret 13-14, febr resp april 1982. I bladet finns förutom föreningsangelägenheter en - två artiklar. I nr 12 börjar Sölve Olsson en följetong om "Soldatforskning - en fascinerande gren av släktforskningen". I dubbelnumret redovisas årsmötet. Där finns också en artikel av Fritz Palm om Öfre Qvarnen i Forsheda i vilken kvarnens historia berättas.

GUT 1981:4 är sista numret av GUT. Gunnel Kvarnström berättar om vad som finns på Emigrantregistret i Karlstad och hur man arbetar med bl a lokal emigrationsforskning och släktforskning i skolan. En presentation av DIS finns jämte en artikel om Hans Carlson, grundare av Olofströmsindustrierna samt en om slakten Andersson från Mjölby. Nils Hård af Segerstad berättar om 22 år som släktforskare och tar upp hur stimulerande han tycker det är att forska bland stadsbor medan forskning bland bönder endast är

något han pliktskyldigast gjort utan större entusiasm; han säger sig aldrig ha förstått vitsen med bondeforskning. Variationerna på namn är sparsam och den sociala rörligheten liten. Som vanligt finns i GUT ett relativt stort antal recensioner - 16 st -, vilket jag tycker är värdefullt, en släktforskare kan ju själv inte hinna läsa allt. Det är tre man som bär upp detta avsnitt; Lars Ericson, Peter Olausson och Håkan Skogsjö.

GU-Nytt är Genealogisk Ungdoms motsvarighet till GF-aktuellt. Här tas föreningsangelägenheter upp, kommande möten etc. Håkan Skogsjö är redaktör. Senast har nr 31, mars 1982 kommit ut.

Hembygdsjournalen ges ut av Västerås hembygdsförening och är organ för tio föreningar i Västerås med närliggande intressen. I stället för att ge ut ett eget medlemsblad har Västerås Släktforskarclubb anslutit sig som samarbetsförening, vilket innebär att den får föra in föreningsnotiser i journalen. Man får därigenom förhoppningsvis rätare och bättre kontakt med hembygdsrörelsen. Hembygdsjournalen nr 11, dec 1981 och nr 12, mars 1982 omfattar vardera 12 sidor. Man finner bl a släktforskarclubbens styrelse i ett av numren och en spalt om föreningens möten.

Husförhørs Nytt, utgiven av Skövde genealogiska förening, har utkommit med nr 1 1982 i årgång 2. Formatet är A4 och sidantalet 8. Flera artiklar finns; en om Hjo i december 1789, en om min farmors farmors undantagskontrakt, en om hattmakare Wahlberg i Häggum och en om sockenstämmoprotokoll. Man börjar även publicera en lista på namn för de gårdar som är föremål för medlemmarnas forskning. Avsikten är att den som är intresserad av viss gård skall ta kontakt med materielförvaltaren, som har uppgift om vem den forskande är.

Av MGF-Nytt har utkommit nr 1 1982, som utsänts tillsammans med den nya släktforskarförteckningen för Medelpad. Numret innehåller uppgifter om finska mikrofilmer, en artikel om Sverige under 1700-talet av Karl Ivar Lundqvist samt ytterligare ett bidrag i serien jag -

en släktforskare - Bengt Lidén presenterar sig och säger sammanfattningsvis att släktforskningen inte enbart är till glädje för den enskilde forskaren utan är även till gagn för gemenskapen och utvecklingen i vårt samhälle.

Av Skånegenealogen har nr 1 för 1982 kommit ut. Den är välgjord som vanligt och innehåller denna gång bl a en artikel om "Lantmäteriet - ett okänt arkiv" av Erik Ahlberg med inte mindre än 9 sidor med "fynd" han gjort i arkivet. Sedan följer en redovisning av från Riksarkivet i Köpenhamn anskaffade kopior av skånska arkivalier före 1658. Det är ett tvåårigt arbete av styrelsens arbetsutskott som resulterat i 4500 kopior. F n pågår arbetet med registrering av materialet. Berith Fridh kommer med ett kronologiskt register över vigslarna i Bjellerup vigselbok 1689-1797. Två domboksutdrag samt redovisning av insamling för medlemsbladet avslutar.

I Släktforskaren nr 3 - organ för Västerbergslagens Släktforskare - finns en artikel om Greta Säfström - en smedhustru av Lisa Norman. Den skulle också kunnat ha haft rubriken ett kvinnoöde (i Ludvika) på 1700-talet. Föreningen har fått ett startbidrag om 2000 kr från kulturnämnden i Ludvika och Smedjebacken. En medlemsförteckning lämnas.

Släkthistoriskt forum nr 1 år 1982 kom i början av april. En snygg, modern och proffsigt gjord skrift inom släktforsk- arvärlden har sett dagens ljus. Det är bara att gratulera Genealogisk Ungdom, som har orkat med detta och hoppas att man lyckas hålla nivån även i fortsättningen och att inte friskheten och framåtandan blir begrävd med den nya kostymen. Första numret innehåller tre artiklar med släktforskningsresultat - Håkan Mattson skriver om Bondelensmand- en Suenning Biörnsen, Lars Ericson om Böläsen - en jämtländsk gård och dess brukare på 1400-talet och Per Andersson om slakten Jehander. Två artiklar är mera av debattkaraktär. "Visst kan man tända på bondeförfäder" av Nils Sundelius och "Ramsele - ett genealogiskt centrum" av Stig-Henrik Viklund. Här- utöver finns fasta rubriker som Forsk- arprofilen, Hänt och Hört, tillfällighetsfynd, redaktörens ruta, aktuell rapport (recensionerna), ordföranden har ordet och efterlysningar. Formatet är A4 och sidantalet 24 + pärm. Bilderna är många. Två spalter per sida har man fått, vilket gör den lättläst.

Av Södertäljeprobänden har utkommit

nr 29, 30 (mars) och 31 (april). Förutom föreningsangelägenheter går en följetong om ett rättsfall i Västbo härads dombok. I nr 30 börjar också en redovisning av GU serie Svenska antavlor, som sägs vara den första serien antavlor som publicerats. Då bortser man från "Svenska antavlor i listform" som började ges ut i senare delen av 1940-talet. Tyvärr blev antalet häften inte så stort i denna serie. Arbetet med GU antavle- serie har övertagits av Södertälje.

Av Släktposten - Nässjöbygdens genealogiska förenings organ - har utkommit nr 2 av årgång 4. I redaktionen sitter John Hallqvist och Henry Renshult. Numret innehåller ett utdrag ur Malmbäcks socken stämmoprotokoll med titeln "Fickur få ej av yngligar nyttjas" varur även framgår att man avsäger sig allt bruk av försilvrade och förgyllda knappar. Markegångstaxan från Jönköping 1872 redovisas i vilken man te kan få se vad en ko är värd och vad ett tjog ägg kostar mm. Henry Renshult redovisar vad han funnit i folkminnesarkivet i Lund rörande sin släkt.

VSF-Nytt - medlemsblad för Vasa släktforskare rf är ett litet blad om två sidor med i huvudsak föreningsangelägenheter. Det är samma förening som ger ut Ätteläggen som omnämndes i förra numret av SFN. Av VSF-Nytt framgår bl a att man fått in 415 blanketter i sitt emigrantforskningsprojekt.

Utöver dessa skrifter har nyligen kommit MGF-Nytt nr 2 och Släkt och Hävd nr 1 för 1982, vilka tas upp nästa gång.

PO

+ + + + + + + + + +

RÄTTELSE

I artikeln i förra numret om fråge- och informationsafton i Stockholm fick Ullagreta Carlsson - redaktör för Svensk Släktkalender - heta Annagreta. Jag är ledsen för felskrivningen.

PO

MORMONREGISTREN

Om det är någon som är intresserad av att få reda på om sökta personer finns med i registret, går det fortfarande bra att skriva till mig - Hjortronvägen 89, 59054 Sturefors - och ställa frågor på namn - rimligt antal, svarsporto. Ange också vilka län sökning skall ske i. Svar erhålls så fort möjligt.

PO

+ + + + + + + +

FÖRENINGENS EGEN DATOR

För att skaffa föreningen en egen dator ABC 80 har styrelsen beslutat att vädja till medlemmarna för att få ihop medel till inköp av en sådan. I en första etapp skall grundenheten ABC 80 - pris 8400 kr - inköpas med vilken registreringar på kassetband kan göras. I en andra etapp ingår en flexskiveenhet och skrivare - pris 14.000 kr + 6500 kr. Satsar var och en av oss 200 kr räcker 40 sådana bidrag till första etappen. Vi har redan fått in 4 sådana bidrag. Bidragen kan sättas in på föreningens postgiro 14033-5. Märk talongen "insamling till datorutrustning".

PO

+ + + + + + + +

PROGRAM FÖR ABC 80

Program till ABC 80 för registrering av personuppgifter ur arkivalier på kassetband (födelse, vigsel, dödlängder, domböcker, bouppteckningar mm) samt för att hålla reda på egna släkten och ta fram och skriva ut an- och släkttavlor finns. Det senare är ett helt programsystem som kallas DISGEN. Prospekt finns. Beställning sker på särskild blankett, som även innehåller en förbindelse att inte vidarebefordra programmen till tredje part vare sig i nuvarande eller modifierat skick. Kontakta sekr eller Lars Blomberg. Programmen levereras endast till enskilda personer som är medlemmar i DIS, ej till föreningar, myndigheter eller institutioner.

PO

FÖRENINGENS SKRIFTER OCH FICHE

Släktforskning i nordvästra Skåne och datorn som medium av Karl Johan Roslund 25 kr
 Personregister till
 Töftedal C1, 2 fiche 50 kr
 Töftedal C2, 2 fiche 50 kr
 Dals Ed C1, 4 fiche 100 kr

Beställning kan ske direkt på postgiroblanketten - postgiro nr 14033-5.

MEDLEMSAVGIFTEN

i föreningen är 50 kr i år (1982). Avgiften kan betalas in på föreningens postgiro nr 14033-5. För de - institutioner och liknande - som vill prenumerera är priset detsamma. Våra danska och finländska medlemmar uppmanas att använda postgirot - bankerna tar bra betalt för att lösa in checker.

FÖRENINGENS STYRELSE

Ordf Lars Blomberg
 sekr PO Bergman
 kassör Bo Wistrand
 övr ledamöter: Björn Johansson
 Sören Jacobsson
 Sture Bjelkåker

FÖRENINGENS ADRESS ÄR

DIS c/o Bergman, Hjortronvägen 89, 590 54 Sturefors, Tfn 013/52693.

I fråga om kurser tag direkt kontakt med Bo Wistrand, Löfsättersvägen 5, 58590 Linköping. Tfn 013/129040.

I fråga om datorprogrammen tag direkt kontakt med Lars Blomberg, Ärenprisivägen 111, 59062 Lingham. Tfn 013/70458.

BIDRAG TILL MEDLEMSBLADET

mottages tacksamt av sekr. Är det ingen som har något att rapportera om egen datorverksamhet eller har något att diskutera i anslutning till någon artikel ?

+ + + + + + + +

Meddelandet är utsänt 1982-05-03.

UR INNEHÅLLET

Västsvensk släktforskare berättar	2
Marks härad i två projekt	4
Båstadsprojektet	7
Forskarsituationen på landsarkiven	8
Datorframtagna personregister från Bergen (Norge)	13
Personregister till svenska och finländska emigranter över Bergen	14
1910 års amerikanska folkräkning	14
Amerikansk släktforskartidskrift tar upp datorer	14
Släktforskning i England	15
Stor anslutning till släktforskarförteckning	16
Forskarförteckningar	17
Numrering av personerna i en släkttavla	18
Bred satsning på fiche (Ramsele)	19
Korta notiser	23
Vilken roll skall släktforskarföreningarna spela i framtiden ?	25
Släktforskning i Norden, Finland	26
Pressgrannar	27
Föreningsnotiser mm	29

DIS - Föreningen för datorhjälp i släktforskningen

Adress: Hjortrönvägen 89, S 590 54 Sturefors, Sverige

Copyright 1982: P O Bergman och DIS.

EFTERLYSNING: Finns det någon som är intresserad av att hjälpa till med registrering av 1700-talets födelse-, vigsel- och dödlängder för Tösse, Tydje, Ånimskog, Dals Ed, Gesäter, Rölanda och Nössemarks församlingar i Dalsland. Kontakta i så fall sekreteraren.